

20

00

bin

ABMHA

1384.

J. G.

Sufanna,
COMOEDIA

NOVA, SACRA ET LECTV
IVCVNDA ATQVE VTI-
lis: in qua fæminei pudoris ex-
emplum proponitur:

scripta à
NICODEMO FRISCHLINO,
Poëta Coronato, Com. Palat. Caf.

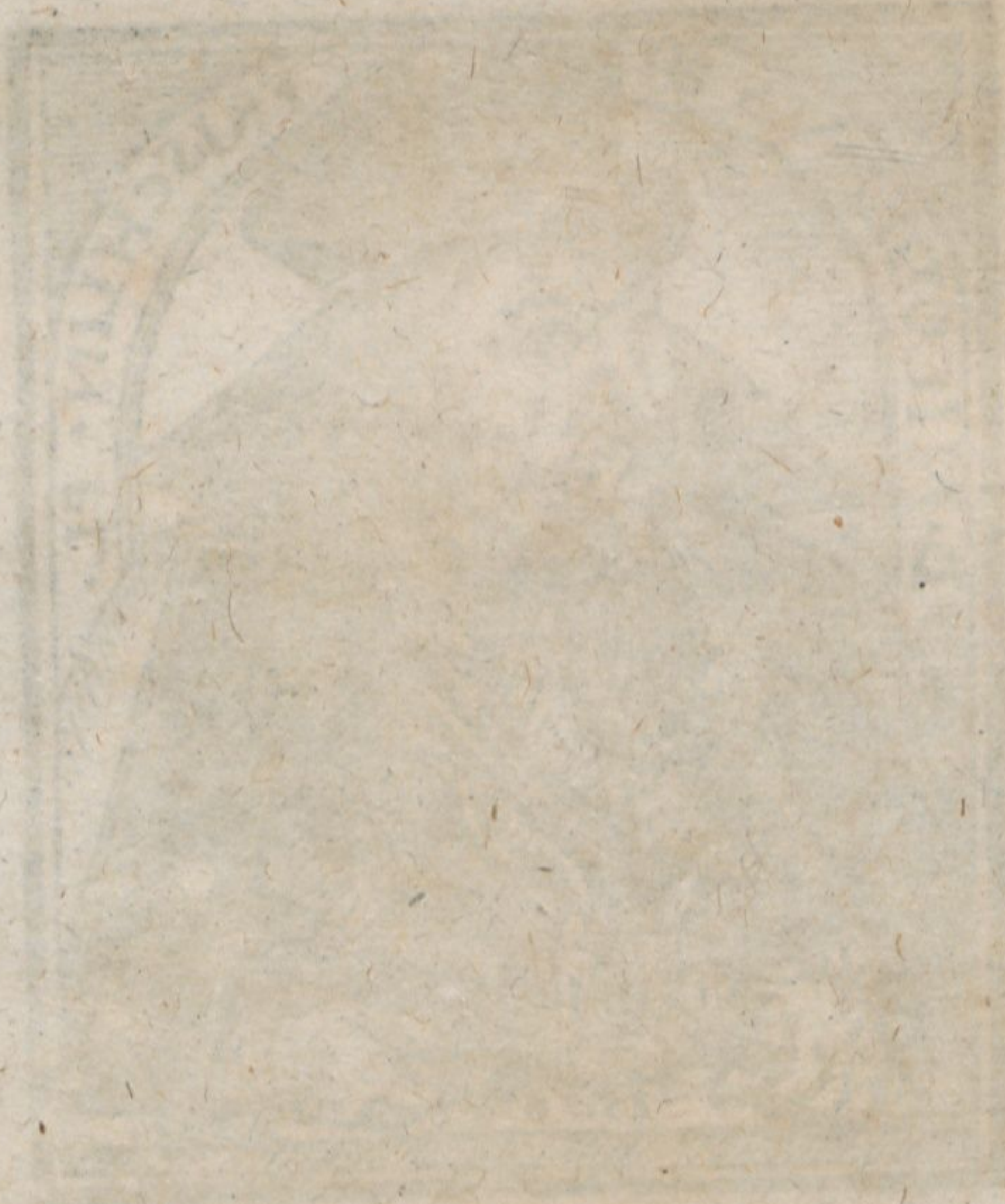
Apud Alexandrum Hockium, 1583.

Substantia

COMEDIA

ACTUS PRIMUS

NICOLAUS STURZENEGGER

DIVO RVDOL-
PHO II. ROMANORVM
I. P. Semper Augusto: P. F. ac Germa-
nico, Bohemico, Hungarico &c. Regi:
Archiduci Austriae: Duci Burgundiae,
Comiti Tyrolis, &c. Domino suo
omnium clementissimo,

VITA, SALVS ET VICTORIA.

 Ictibi, Susanna similis castissima
coniux
Detur in amplexus, Diue Rudol-
phe, tuos:
Quam nulla insidia, fraus nulla, nec vlla pro-
corum
Techna, sed ipsa piam vita fuisse probet.
Accipe Romano Susannam compede vin-
ctam:
Et Latiae indutam, Caesar, honore togæ.
Inuenies aliquid, quod te recreare legentem
Possit: & imperij non nocuisse throno.
Quanta pudicitiae sit laus muliebris, ameno
Susanna exemplo doctior esse potes.

A ij

Furta

*Furta senum senibus poterūt ostendere: quàm
sit*

*Turpe senex leno, turpe senilis amor,
At necis artificem qui finis ponè sequatur:*

Damnati poterit pœna docere senis.

Nam sua principijs respondent fata malignis:

Et prægressa sequens exitus acta probat.

Quàm verò sit sæpè annis prudentia maior:

Exemplo doctus sis licet ipse tuo:

Te tamen hoc ipsum Daniel, impuberis ævi

Ritè potest Cesar condocuiffe, puer.

Ille sacro raptus diuini numine flatus,

Periueros mira repperit arte senes.

*Dant pœnam reprobi: neque enim lex iustior
vlla est,*

Quàm fraudum artifices fraude perire sua.

Libera sed mortis diro Susanna periclo

Redditur optatis, cum Daniele focus.

Fallor: an huic nostro Daniel certissimus æuo

Tu datus, Imperij qui sacra frena tenes?

*Nam matres, castæq; nurus, ad stupra Geta-
rum*

*Heu procul in Scythicas rapta caterva pla-
gas:*

In te spem posuere suam: cupiuntq; videre

Exoptata diu Cesaris ora sui.

Di

*Di faxint Scythiæ victis prædonibus, olim
Sis populi Daniel, sicut es antè, tui:
Sis ultor: qui nos Turcorum liberet armis:
Frangat & opposita barbara tela manu.
Qualis Nuniades, rapidum Iordanis ad a-
mnem
Fertur Amorrhæis arma parasse viris.
Qualis & inuictò laudatus robore Samson,
Dicitur hostiles sustinuisse manus.
Hinc tua victrices ornabunt tempora lauri
Hinc niueo Cæsar candidus ibis equo.
O mihi tum superent mortalis lumina vitæ:
Carminè non humili cùm tua facta canam.
Quantos ille dies plausus, ô quanta videbit
Gaudia, quæ nullû sunt habitura modum.
Interea studium placeat tibi maxime nostrum
Cæsar: & officij norma benigna mei,
Namque ubi deficiunt vires: ibi prompta vo-
luntas
Est satis: hæc ipsi sufficit vna Deo.*

**S. Cæsareæ Maiestati
Tuæ subditissimus**

**Nicodemus Frisch-
linus.**

A iij IN

IN SUSANNAM FRISCHLINI,
Iohan: Posthius M. & P. L.

Spectabit quicumque piam, Frischline, Sus-
sanam,
Vestibus ornauit quam tua Musa nouis:
Miratus rarum eloquium, miratus honorem,
Pulchrior haud, dicet, ipsa Susanna fuit.

IN EANDEM NICOLAUS REVS-
nerus Iureconsultus, P. L.

Quantum viua potentior mouendo
Muta vox solet esse voce: tantum
Frischline optime Nicodeme vates,
Susanna est tua gratior: referta
Comicis salibus, iocisq;: quam quæ
Olim scripta elegis mihi est tenellis.
Quin tandem satis hæctenus politam,
In claram pateris venire lucem.

IN REBECCAM FRISCHLI-
ni, Idem.

Comica quæ scenæ vidit spectacula nuper:
Principibus placuit lusa Rebecca meis:
Atque

*Atque viris placuit doctis, totiq; corona:
Maximus à populo plausus ubique datus.*

I N S V S A N =
N A M F R I S C H L I N I E P I,
gramma M. Hieronymi Megiseri scri-
ptum ad Nobilissimum & omni virtutum
laude præstantissimum virum: D. Ruper-
tum à Stozingen, &c. Cæs. Maiest: cono-
siliarium, & sereniss: Archiducis Austriae
Maximiliani Magistrum Aulicum:
Dominum & patronum suum
gratiosum.

S*Tozinge, Aonidum decus sororum,*
Atque Heros animi sagacioris:
En, quæ casta tibi venit Susanna,
Frischlini numeris tui politis
Exulta, & modulo sonantiore:
Hanc tu suscipe, nec piam repelle:
Dignare hospitio, tuoq; tecto:
Et quo tu celebrem antea Rebeccam
Suscepisti animo, piam, pudicam:

A iiij

Et

Et quotu reliquos amore fetus
Noſtri vatis amas: eodem amore,
Eodemqꝫ animo cole hanc Susannam,
Maritam teneram hanc & integellam.
Hac nil ſuavius elegantiusve eſt:
Hæc eſt mollicula & tamen pudica:
Hæc affert ſalis haud parum, & leporis
Affert lautitias politiores,
Et multam ſimul eruditionem,
Plautinaeqꝫ fauos loquutionis,
Atque omnes Latias amenitates.
Quare ſuſcipe, nec piam repelle,
Dignare hoſpicio, tuoqꝫ tecto.
Multo huic inſeruit nitore & arte
Floſculos capiti elegantiores
Friſchlinus, niſi opinione fallor,
Hoc ævo optimus omnium poëta:
Tantòqꝫ optimus omnium poeta.
Quantò tu optimus omnium patronus,
Stozinge, Aonidum decus ſororum.

IN SVSANNAM FRISCHLINI,
Michaël Fendius Monhemius.

Rebus vt in multis ætas hæc noſtra prio-
rem

Vincit:

Vincit: & inuentis certat ubique suis:
Sic etiam vatum superat bonitate: vetustas
Ne laude ingenij tempora nostra premat.
Ecquod Naso pares elegis, epigrammate Marsus
Iam possent aequa mente videre sibi?
Discit & Aeneis aequalem ferre: nec uni
Gloria debetur iam Venusina lyra.
Restabat laudæ solùm Comædia nostræ
Hoc nondum scenis tempore culta nouis.
At ne quâ priscis hoc æum cederet annis:
Comica Frischlini Musa ministrat opem.
Prodiit in vulgus dudum commissa Rebecca,
Vvirtenbergiacis fabula lusatoris:
Quam pretio, quam laude duces ac vulgus a-
more,
Et dignata boni Cæsaris aula fuit.
Non minor auspicijs abitura Susanna per or-
bem,
Linguit in offenso limen herile pede.
Priscus abire comes voluit: sed vulnere nuper
Afflictum morbi continuere senem.
Post secum plures, quas iam censura coërcet
Auctoris, quando venerit ille, trahet.

A v

DE

**DE REBECCA
ET SUSANNA N. FRISCH,
lini, Johannes Lauterbachius, Poëta
Nobilis & Coronatus.**

C*um Frischline mihi Comædia lecta Re-
becca,*

*Cum Susanna, mouenstineta lepore iocos.
Desunt verba, quib9, Frischline diserte Poëta,*

Læticia dicam gaudia vera mea.

Gratus erat puri sermone Terentius oris,

Ob lepidos Plautus gratus & ipse iocos.

*Dramata sed postquam tua mi Frischline re-
legi,*

Quæ mihi docta tuo nomine Musa dedit.

Sorduit en puri sermone Terentius oris:

Sorduit in lepidis Plautus & ipse iocis.

Purus es ore, iocis lepidus, pietate verendus,

Qua caruere duo dramata, solus habes.

**IN SUSANNA M
Frischlini, idem.**

O*rnatus, pietas, pudor, venustas,
Est scenæ decus optimum pudicæ.*

His

*His comædia dum triumphat orbe
Frischlini medio recens, venustum
Cui Susanna dedit venusta nomen.
In scena decus optimum videtur
Ornatus, pietas, pudor, venustas.*

I N S V S A N =
N A M D. N I C O D E M I
Frischlini, Poëtæ coronati, & Comitæ
Palatini Cæsarei, Domini & præ
ceptoris sui summè
colendi:

M. Henricus Vuellingius.

*S I non difficilis, sed expedita
Res est, exiguaq; constat arte,
Drama scribere comicum: quid obstat,
Nostra Dramaticis caret quòd etas
Scriptis: nec lepido superba focco est:
Ut nec magniloquo canit cothurno
Heroum, atque ducum, virumq; gesta?
Multi carminibus typos fatigant:
Paucos edere Dramatum libellos
Videre est, & eos quidem eruditos.*

Quos

Quos inter velut emicat pyropus
Gemma inter & Indicos lapillos
FRISCHLINVS: Tubij decus Lycei,
Quo Comædia nunc habere cepit
Præclaro auspice pristinos honores:
Quoque autore eadem placere rursus
Cæpit principibusq; Regibusq;
Verum sit facile & sit expeditum
Omnibus, Tragicumue Comicumue
Drama scribere: an omnibus licebit?
Et quisquam poterit mihi REBECCAM,
Et quisquam poterit mihi SVSANNAM,
Sed talem dare, qualis illa nostri est
SVSANNA egregia, elegans, venusta,
SVSANNA ore decoreq; absoluta,
FRISCHLINI benè Comici periti:
Qui cunctos superat: quot aut fuerunt:
Aut sunt: aut alijs erunt in annis?
Qui dum tam pia, sancta, casta, docta,
Scribit: utile copulatq; dolci:
Ars, quæ desierat propè exhibendi
Scripta comica, scenicos & Actus,
Paulatim auspicijs refulget eius:
Ut possit veteres & emulari

Nostra

Nostra ætas simul, & simul præire.
Vivat clarus in orbe, vivat usque,
Vivat ô Pyliæ dies senectæ
FRISCHLINVS, Pater elegantiarum:
FRISCHLINVS, patriæ iubar coruscum,
Et fons totius eruditionis:
Quo Comædia nunc habere cepit
Præclaro auspice pristinos honores:
Quoq; autore eadem placere rursum
Cæpit principibusq; Regibusq;
Laudetur, placeat, legatur atque
Ametur, vigeatq; & usque, & usque,
SVS ANNA egregia, elegans, venusta,
SVS ANNA arte decoreq; absoluta.

IN

IN SVS AN
NAM N. FRISCHLINI
P. L. Com. Palatini Cæs. Epigramma
M. Matthiæ Haffenrefferi,
Lorchensis.

Ὡς φάος ἡελίος λαμπρῶν, λαμπρὰ τε σελήνη
λάμπει ἐν μέσῳ ἀσερόντων πόλων.
Ὡς Φριχλίνε σέο ἐνὶ πολλοῖς θεῖε ποιητᾶ,
θαυμασόντι φάος πάντα ποιήματ' ἔχει.
Ὡς ἡ Σωσάννα πολὺ λαμπρόν τ' ἐσι ποίημα,
καὶ πάντων ἄλλων λαμπρότατόν τι φάος.
Τὼ τίς ἀνὴρ ἀρξῆντ' εἰ ἀπ' ἀρχῆς ἀξί' ἀείδειν,
καὶ κάλλι μεγέθει τ' ἴσα διδόναι ἔπη:
Ῥᾶον ἂν ὄρανίω φώτων γε ἀριθμὸν εὐείδει,
πάντα τὰ ἐν κύκλῳ εὐρύς ὄλυμπος ἔχει.
οὐ γὰρ καὶ μέγεθος, εἶδος καὶ σιγαλόγητα
εἴματα, ἡ Σωσάνν' ἔσο φαινότερα:
Ἡ σέο Φριχλίνε ἔσαι ῥα ποιήματα τῶντων,
ἐκ φαιρῶν πολλῶν πάντα φαινοτάτω.
ἐνθάδε ἀγνεία Σωσάννης, ἐνθα γυναικὸς
εὐσεβέος τύχη: κύδεια πάντα φάος.
Χαῖρέ μοι, ὦ Φρισχλίνε, φαινὸς χαῖρε ποιητᾶ,
χαῖρε ποιήματ' ἀεὶ πολλὰ φαινὰ τῶντων.

Idem

IDEM LATI-
NE A M. VALENTINO

Cleßio Knittlingensi con-
uersum.

Splendidus ut solis nitor et fax cædida Lunæ
Astrigeri medio splendet in orbe poli:
Sic tua præ reliquis sacer ò Frischline poëta,
Omnia mirandum Carmina lumen habent.
Sic Susanna sacri nitidissima carminis hæc est
Structura, ac animi lucida tæda tui.
Huius si merito quisquam præconia versu,
Et solida tentet tollere laude decus.
Is citius stellas posset numerare micantes
Quas in circuitu latus olympus habet.
Namque habitu, forma vel splendidioribus ipsa
Vestibus ornari casta Susanna nequit:
Quàm hoc Frischline tuo est vestita poemate
docto:
Cætera quod vincit scripta nitore tua.
Hic mens Susannæ casta, hic fortuna pudicæ
Matronæ, hic fulget laudis & omne decus.
Vive diu, Frischline vale fax splendida Vatū:
Splendida perpetuò Carmina scribe, vale.

IDEM I A T I

NE A M V A L E N T I N O

Christo Küniglunge com
verfom.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

RAPHAEL

PROLOGVS.

NE quis miretur qui sim, primùm hoc elo-
quar:
Deinde quid processerim, & quid vos
velim;

Dicam: Ut sciatis nomen fabulae & meum.
E G O sum angelus Raphaël, ex hac familia:
Vnde exeuntem me affexistis. Hanc domum
Iam multos annos est cum possideo & colo:
Patriq; auoq; amicus huius, qui hic nunc habet.
Nam me piorum coniugum quasi pronubum
Deus constituit, ut sacros inter homines
Conciliem autoritate opificis nuptias.
Nam me duce optatam, per seruum Eleasarum,
Adeptus est Rebeccam nuper Isacus:
Et Tobias Saræ olim matrimonio
Potitus: ut sacrae docent vos literæ
Nunc huc processi, Susannæ huius gratia,
Cuius pudori insidiantur duo senes
Nequissimi: à quibus ne violetur, opera
Mibi danda est sedulo. Nam custos sum datus
Pudicitiae. Quod si acciderit quid ægrius
Per contumeliam, & per consutos dolos:
Opem, adolescentis opera Danielis, feram.
Hec est summa rei: quam ni partem maximam
Existimarem scire vestrum, hic dicerem.
Nunc quid Poëta nomine vos omnes velim

B

Oratos

P R O L O G V S

Oratos maximè: expediam paucissimis.
 Nam cum primùm is animum ad Comœdiam appulit:
 Id sibi negoti credidit vnicum dari:
 Bonis placere vt posset perquam plurimis.
 Et minimè multos lederet: mores malos
 Sic carperet, vt tanquam in speculo vitam omnium
 Proponeret: Vnde alij exemplum sibi sumerent.
 Verùm aliter euenire multò intelligit.
 Nam clamitant nonnulli homines nasutuli,
 Leues personas in sacris Comœdijs
 Non introduci oportere, sed omnes graues,
 Et quas imitari possit adolescentia:
 Quæ plerunq; ad malum fiet procliuior,
 Quasi verò nequam, flagitiosi, subdoli,
 Periuri, blasphemæ, salaces, ebrij,
 Idcirco in scenam producantur, vt alij
 Fiant similes malis, & non potiùs bonis:
 Quorum virtutes & piè facta videant.
 Habet poëta bonorum exemplum, quo sibi
 Licere id facere, quod alij fecerunt, putat.
 Nam veteres Spartanos in more habuisse, ait:
 Vt in conspectum liberorum seruulos
 Statuerent ebrios: vt turpitudine
 Morum conspecta, ab isto vitio liberi
 Terrerentur. Quòd enim illi dicunt sacras
 Contaminari non decere literas:
 Faciunt intelligendo, vt nihil intelligant.
 Neq; enim pij tantùm homines, sanctiq; & graues,
 Illic à spiritu cœlesti, sed etiam

Libi=

PROLOGVS:

Libidinosi, scelerati, obsceni, ebrij,
Impurati in theatrum produci solent:
Illorum exemplo alij vti sapiant rectius.
Id ita esse vosmet iudicare poteritis.
Quapropter hi senes vobis documento erunt:
Vti vagas discatis fugere libidines,
Et legitimos non conscelerare lectulos.
Hoc studium nostrum qui audet reprehendere:
Eum vt quiescat porrò moneo, & desinat
Maledicere: malefacta ne noscat sua.
Fauete & cum silentio animaduertite:
Vt pernoscatis, quid sibi hi senes velint.

DRAMATIS PERSONÆ.

Simeon.

Midian.

Susanna:

Thamar:

Philergus:

Sichar:

Hiramus.

Ioachimus

Chelcias

Anna

Cleophas,

Daniel.

Lorarij.

senes.

matrona.

ancila.

seruus.

rustici.

maritus Susannæ.

parentes Susannæ.

prætor.

puer propheta.

B ij

ACTVS

SUSANNA
ACTVS PRIMVS.
Scena prima.

Simeon, Midian, senes.

Senarij Iambici.

Non mihi licere meam rem me solum, ut volo,
Loqui atq; cogitare sine isthoc arbitro?
Quid hoc mali obsecro, quòd isthic me, quò quò eo.
Quasi Umbra sequitur? Nam nunquam tam vesperi,
Neq; tam manè huc venio: quin hoc ipso loco
Aut ambulanti conspicer, aut tabulam in manu
Gestanti, aut librum lectitanti, aut quippiam
Demurmuranti, aut res meditantem deniq;
Atq; eccum modò ut incedit? vide sis obsecro,
Quem admodum adstitit tetrica fronte, capite
Obstipò, humum intuens, & curas cogitans?
Mirari profectò haud immeritò queam
Quæ res sit, quæ illum tam crebro in hunc pertrahit
Locum. quid verò si adeam, & semel ipsum alloquar?
Ita faciam. Quæso adepol ne agrè feras
Midian, quòd audacter te compello, & nimis
Fortè familiariter. MI. quid est? quid vis tibi?
Negoti: quæ vè tua huc tam crebra reditio.
Nam mihi videre præter ætatem tuam
Facere, & præterquam res te adhortatur tua.
Quid vis tibi? annos septuaginta natus es
Aut plus neq; vllò cessas in loco: neq;

Vllum

FRISCHLINI.

Vllum remittis tempus, neq; te respicis:

Perinde quasi famuli non sint, quos mittere

Hinc inde possis: ita tute hinc discursitas:

Ita illorum officijs attentè fungeris.

MI. Simeon, tantum ne à re tua ocij tibi,

Aliena vt cures, eaq; nihil quæ ad te attinent?

Quid enim tua intersit scire, quid egò hinc agam:

Cùm nondum à me rogatus sis: quid hinc tibi

Negoci? SI. lubet hinc esse. MI. Et mihi lubet.

SI. Sed tu non modò digredienti mihi dixeras,

Quòd hinc ires domum prandendi gratia?

MI. Et tu an non dixeras mihi, quòd hinc pergeres

In forum, vt ibi negoti quippiam, puto,

Conficeres? SI. confeci illico. MI. Et ego similiter

Pransus sum illico. SI. Hecates hoc prandum fuit.

MI. Quamobrem Simeon? SI. quia parcum et nimium
breue.

MI. Tum pol tibi eadem via, quæ olim Perseo fuit.

SI. Quamobrem? MI. nisi enim insedisti alicui Pegaso

Tam citò reuerti non potuisti. SI. quid opus est

Pegaso, vbi amor loci pedibus alam addidit?

Sed ausinnè ego tibi eloqui, siquid velim?

MI. Audacter, nam quicquid dixeris, id dixeris

Lapidi: SI. nolo lapidi: vnde mihi neq; consili

Neq; auxiliij copiam habere in dubijs licet.

MI. Quin ergo amico dixeris, si sic lubet.

SI. Lubet ædepol, sed taciturno. MI. muto, vbi voles

SI. Promitte te taciturnum. MI. Promitto ædepol.

S V S A N N A

SI. Bona fide? MI. bona hercle. SI. sed pudet eloqui.
 MI. Quid est, cur pudeat? quin profers. SI. pudet. MI.
 ita sunt
 Pleriq; homines, quos, cum nihil refert, pudet:
 Vbi pudendum est ibi eos deserit pudor,
 SI. Ausculta nam tibi amico, quod volo, certum est cre-
 dere.
 Amo. MI. quem, mene? SI. sic: sed aliam quam te,
 magis.
 MI. Quænam illa? SI. animaduerte: audies. MI. fia
 et sedulo.
 SI. Susannam Ioachimi illius coniugem probi
 Nosti? MI. non aliter ac te. SI. dic sodes mihi,
 Bellan videtur specie mulier? MI. admodum.
 MI. Equidem hercle forma luculenta. SI. sic satis.
 MI. Quin etiam sine munditie & sumtu. SI. neq; id
 Mirum. MI. quamobrem. SI. quia virum habet eius-
 modi:
 Quem sumtus facere isthac re pudet ac piget.
 MI. At enim si mihi (liceat, quod sentio, proloqui)
 Tam formosa esset coniunx: auro & serico
 Curarem ac purpura, vt exornata incederet.
 SI. Quæso hercle ego te per senectutem tuam:
 Perq; illam, quam domi odisti, vxorem tuam:
 Vt mihi dicas, quod te rogabo. MI. quid rogas?
 SI. Id quod de te ominor. MI. quid ominare? dic.
 SI. Quod res est: modò tu verum fatearis. MI. Quid est?
 SI. Caue mihi mendacij quicquam, MI. Quin tu ergo
 rogas? SI.

FRISCHLINI.

SI. Nunquid amas hanc mulierē? MI. rectam instas viā:
 Ea res est. SI. sic equidem ominabar. MI. optimē.
 Nam huius mulierculæ causa tam creber hic
 Obambulo: tam frequenter huc me recipio.
 Nam ad hunc qui in proximo est hortum. soleo ferē
 Plærunq; eam operiri, dum redeat domum.
 Vbi aspicio, non sic amo, vt sani solent
 Homines: sed eodem pacto, vt insani solent
 Amaui ego multas olim in adolescentia:
 Sed ad hoc exemplum nunquam vt nunc insanij,
 SI. Inest huic homini amoris macula in pectore:
 Sine damno magno quæ elui neutiquam potest.
 Ludificabo ipsum egregijs & falsis modis.
 Miseret profectò me tui. MI. si sum domi
 Foris est animus. si sum foris, animus domi est.
 Quid verbis opus? hâc somnio, huic vigilo, hanc loquor.
 SI. Est ne autem pars æqua huius amoris tibi cum ea?
 MI. Id sanè nescio Simon. nam mihi nunc quidem
 Restat aliud nihil, nisi oculos pascere,
 Sectari, obseruare: potiundi dum copia
 Fiat: vt amplectier, oscularier, alloqui
 Liccat. SI. proh Iuppiter, quæ te agit amentia?
 Iam plenus ætatis, animaq; fetida
 Senex hircosus, tu osculere hanc mulierem?
 Caue ne adueniens excutias vomitum mulieri?
 MI. Ah. enecas. quin tu potiùs me opera iuuas:
 Aut si opera non potes, consilio SI. quomodo?
 MI. Vt potiar. nam nihil hic nisi Susannam volo.

B i.ij

SI. Ab

S V S A N N A

SI. Ah quantò satius est Midian te id dare operam:
 Qu' amorem hunc ex animo eicias tuo. quàm id loqui:
 Quò magis frustra libido incendatur tua.

MI. Obsecro te per amicitiam nostram Simeon
 Fac, inueni, finge, effice, quì Venere hac fruar:
 Nisi id facis hodie postremum me vides.

SI. Ut quæso amore perditus est miser hic senex,
 Meus collega. Sed audi: neutiquam senis
 Officium puto, operas agere lenonias.

MI. Atqui videmus nostros adolescentulos,
 In his rebus sibi inservire mutuò:
 Et socios esse in talibus negotijs.

Nos quoq; senes est æquum senibus obsequi.

SI. At metuo, vt proficiam parum. MI. Cur obsecros

SI. Quia honestior est Susanna, quàm vt morem gerat.
 Dictis meis: nam tota ciuitas eam

Quasi exemplum pudicitie deprædicat.

MI. Ah frustra hoc inferis, nam ea tibi eloquentia est:
 Vt vel Syriæ Deæ te vt amet, persuadeas.

Itaq; te, Simeon, iterum atq; iterum oro, vt opera
 Tua mihi in hac re ne desis: vbiq; tu
 Mea vicissim egebis, promptam reperies.

SI. Sane hanc conditionem accipio mi Midian.

Nam si mihi tuam operam in simili negotio

Promittas, mea tibi nusquam de erit. MI. euge age,

Promitto. SI. at sanctè MI. quin imò sanctissimè.

SI. Quamcunq; mulierem amem? MI. sic. SI. Caue sis
 Midian.

Ne

FRISCHLINI.

Ne ouem lupo committas. Nam si cui velim

Amorem huius mulieris copulare: cur

Tibi potius quàm mihi, qui æquè illam amo, copulem?

MI. Itanè? SI. Videlicet. MI. proh supremum Deum:

Nunc ego verum illud verbum esse experior vetus:

Omnes sibi malle melius esse, quàm alteri.

Sed obsecro, non ludificas me, mi senex?

SI. Nō hercle, nam ita effluctum eius amori ipsemet ego

Depereo: vt vix quisquam antehac. Nam illa mulier

Lapidem silicem subigere, vt sese amet, potest.

MI. Næ imprudens ego: qui amorem detexi meum:

Nam postquam amare dixi, complacita est tibi.

SI. Erras manifestò, nam hic amor in me haud est recēs:

Vetus est: & pol haud scio, vter nostrum, si dies,

Et crebras vtriusq; itiones in hunc locum

Numerare velis, vehementiùs Susannam amet.

Sed age bono animo es: ego te amantem haud deseram.

MI. Quid ages, mi Simeon? SI. si consilium vis, dabo.

MI. Obsecro: nam ego & me & amorem tibi credo

meum.

SI. Vides hunc hortum? MI. video. SI. & hoc postu-

culum?

MI. video. SI. age, huc intremus. MI. quid acturi cedò?

SI. Susannam illuc aduenientem expectabimus.

Nam singulis diebus per meridiem

Huc ingredi: hinc apricari: hinc lauariet

Solet: saepe etiam hinc in comitata conspici.

MI. Quid postea exequemur? SI. rogitas? soli vbi

B v CUM

S V S A N N A

Cum sola erimus in horto: ibi nobis dicere
 Licebit ad illam: mea voluptas, mel meum,
 Mea vita, meae deliciae, mea salus, mea
 Amoenitas, meum cor, meus animus, meum
 Suavius, meum labellum. MI. oh gestio
 Hercle. SI. ibi licebit amplecti. MI. quid amplius?
 SI. Licebit accubare. MI. dicis largiter.
 Sed si ipsa renuat. SI. cogemus. MI. sin clamitet.
 SI. Ab alio oppressam dicemus. MI. recte & de pol.
 Quid verò, si vir interueniat? SI. ne utiquam:
 Quia is nunc peregre abest domo. MI. sat commode.
 Sed si res secus eueniat, aut fiat palam.
 SI. Nimum religiosus tu es, nimumq; timidus.
 MI. Decet sapientem omnes casus perpendere.
 SI. Nimum sapere, nimia saepe insipientia est.
 Sed ostium crepuit. ipsa egreditur domo.
 Eamus hinc ocyus: atq; hunc horti angulum
 Teneamus, vt latitemus tuti. MI. i pra, sequor.

ACTVS PRIMVS.

Scena. II.

Sufanna, Thamar, Midian, Simeon.

Otonarij
 Iambici. **S**yrisce cape hunc nummum aureum? quòd tam letae
 rei nuncio
 Me exhilarasti: qui literas ab herò modò attuleris mihi,
 Eumq; saluū ad nos hodie huc rediturum nunciaueris.
 Iamq; domi ut sis, vide: ne si herus interea redeat, ho-
 minibus

Va

FRISCHLINI.

Vacuas aedes inueniat. intellexitne? tu focum instruas,
Phrygia, & opiparum conuiuium. Vos huc sequimini.

TH. Sequimur hera. SV. aestus hic magnus, & ardens
solis feruor. TH. equidem,

Maior vix possit esse. SV. pol meus sudabit in via

Maritus. TH. admodum hera, SV. properemus ocyus
in nostrum hortulum?

TH. Quid ages hera in horto? SV. volo, priusquam
meus adueniat herus

Ioachimus, liquido intus me rore aspergere, & has sor-
des simul,

Cum sudore abluere. TH. quas sordes? SV. quas in vul-
tu conspicias:

Et quas per hosce dies contraxi. TH. ah tace: ego tuas
sordes mihi

Pro mundicie exoptare velim. qui n. tu sis venustior?

MI. Lepidam ancillam. audin, quæ loquitur? SI.
quid enim nisi delicias meras?

MI. Ah differor cupidine. SI. ah tace: ne obturbes. MI.
sine, sic amem.

SV. Mea tu, satis venusta sum, viro si placeam. Nam
proba

Vxor, suo vnicè studet placere marito in omnibus:

Hunc solum obseruat: cæteros negligit: huic serit vni,
huic metit.

MI. Heu Simeon: hæc dicta mulieris cerebrum penè
excutiunt mihi.

SI. De

S V S A N N A

SI. Delire credin, ex animo sic ipsam proloqui? Solent
Ita pleraq; mulierculæ suas fallere pedissequas:
Ne suspectæ viris reddantur. Noui ego illam isthæc
ioco

Dicere. neq; illa mereat Persarum sibi montes aureos,
Vt istud cogitet, quod tu stultè metuis: tace sis modò.

SV. Probam itaq; me dici, quàm formosam aut pulcram
malo, Thamar.

Nam litem cum forma pudicitia esse quidam aiunt TH.
ita est.

SV. Equidem formosis plus tenduntur retia ab amatoribus,
bus,

Quàm fædis & deformibus. SI. exemplo docebis hoc
tuo.

SV. Nam Sara, ut in sacris est legere literis, plus obfuit
Quàm profuit venustas. TH. qui sic? SV. nisi enim
tam pulcra & nitens

Fuisset: a Pharaone nunq; esset rapta. TH. ædepol hera.

SV. Sed & Rebecca nocuit sua formæ præstantia. TH.
quomodo?

SV. Nam Abimelecus illi insidias ob vultum parauerat.
rat.

MI. Atq; is Abimelecus ego nunc ero tibi. SI. & ego
Pharao tibi.

SV. Sed neq; Isacus uxorem ipsam dicere audebat: ne
quid mali,

Acciperet

FRISCHLINI.

Acciperet à Palestinis. Ita saepe ob formosas Viri
Periclitantur: qui propter deformes tuti esse poterant.

MI. Exempla hæc mihi placent. SV. quanquam non ne-
ge, quondam & probis Viris

Plus arridere formosas, quàm foedas: sicut Isaci

Gnato Iacobo magis placuit Rabel, quàm Lea. MI. &
hoc mihi placet.

TH. Istiuc sapere est, exemplum capere ab alijs, tibi
quod profiet.

SV. Satis verborum est. MI. imò dudum mihi fuerat,
plus quàm satis.

SV. Nunc quod constitui peragam: & corpus hac resi-
ciam aspergine.

Vos ite, & balsamum mihi cum smigmate afferte & o-
leum.

Atq; audin Scapha? fac vt primò omnium niteant edes:
leues

Aranearum telas deijcite de foribus, de pariete,

De valuis, de fenestris: volo fieri munditias. tu Thamar,
Lectum insterne: infer aulea & conchylata tapetia.

MI. Audin, vt lecti est cupida? SI. imò audio & gestio
me hercule.

TH. Nimiùm sollicita es hera: nimiùm studiosa Viri,
SI. hem' inepta, quid

Garris? tace sis: caue istiuc ex te vnquam post audiam
Thamar.

Nam nunquam vxores curare nimiùm possunt suos
viros.

Eist

SUSANNA

Etsi enim agant omnia, ut æquum est, & sint, quales esse addeet.

Tamē ut omnibus os obturēt, ne quis maledicta ingerat.
Nunquam cauere possunt, MI. audin, ut Vafre præoccupat?

Videtur certē aliquid mali in animo volutare mulier.

TH. Vin prius hera, calceos ut pedibus detraham? SV.
non est opus.

Sed ite, & quæ iussæ estis, curate, ut fiant. TH. curabitur.

SV. At ostiū Thamar ut sit occlusū vide. TH. quieta sis.

SV. Obde illi pessulum: ne quis spectator huc eat.

Cum oculis emissitijs. TH. fiet hera. SV. at diligenter.

TH. admodum.

ACTVS PRIMI,

Scena tertia.

Midian, Simeon, Susanna.

Octonarij

Ille abeunt, nos soli: quid adhuc moramur? SI. exspecta, mane.

Nimiūm properas. sine obseruemus, quam nunc rem gerat. SV. nimis

Me torquet hic vehemens æstus, solisq; seruator maximus.

MI. Dij immortales, omnipotētes, quid apud vos pulcrior

Nam præ hac Iuno non est Iuno, Venus non est Venus.

Hanc equidem Venerem Venerabor, me ut amet, ac sit propitia.

SI

FRISCHLINI:

SI. Ita me dij ament, vt illa me amet malim, quàm dij
coelites.

MI. Scin tu quid fieri nunc optem? SI. quid? MI. Iup=
piter. SI. quamobrem? MI. vt hac
Cum Iunone accubem illicò. SI. at ego te alium hic fieri
mauelim.

MI. Quem nam? SI. Vuleanum: vt me cum hac Vene=
re catena neclias ferrea.

SV. Trunco insidebo huic, & primùm me liberabo ve=
stibus.

SI. En calceos iam soluit. quales hæ videntur tibiæ?

MI. Eburneæ. SI. istæ suræ cuiusmodi? MI. lacteolæ,
argenteæ.

Sed quid si nunc adeamus? SI. adeas. MI. cor tremore
palpitat.

SI. Timidi in hac acie nullum constituunt trophæum.
cape animum.

MI. Quid autem comminiscar? qua fingam adstitisse
gratia?

Quibus verbis illam aggrediar? SV. quis hic loquitur?
non sola sum?

SI. Quid cessas mulierem hanc adire, et blandè in prin=
cipio alloqui?

MI. Quæso tu prior adeas: & quod te facturum pro=
miseras,

Amorem huiusce mulieris mihi concilia verbis tuis.

SI. Imò mihi potius, quàm tibi. mane, dum mulierem
alloquar.

SV.

S V S A N N A

SV. Certò mihi visa sum Vocem audire hominis. ac
cingar iterum:

Ne cui inopinatò nuda cõspicer. MI. Ego in insidijs ero,
Quasi succenturiatus si quid deficies. SV. clamabo. Tha-

mar. SI. Tace sis: ego sum. SV. quis ille ego? me miseram:
quem video? SI. ne time:

Amantem tui hominem, non inimicum, vides. SV. quid
ais senex,

Amantem te mei? SI. imò maximè. SV. at quomodo. SI.
fcies: sed huc.

SV. Absit, alieno cum viro vt assidam: is huc matronam
nam haud decet.

Sed si quid me voles, domi inuenies. SI. mane, obsecro
mane:

Atq; audi verbum vnum. SV. quid audiam? SI. aliquid
de te somnum.

SV. Quid somnij? SI. præterita nocte per quietem visus
est

Mihi Raphaël astare ad lectulum, & his me verbis allo-
qui:

Simeon, inquit, Simeon euigila, quoniam immortalis
Deus,

Dominus cœli & terræ, ad te mittit: vt letum tibi nunciū
Annunciem. Nam ex te prodibit seruator populi mei,

Messias: qui è Babylonica captiuitate ipsum eximet,
Et patriam terram reducet MI. p. oh Deū, quam fabulam

Inceptat hic veterator? miror quorsum isthæc oratio.

SI.

FRISCHLINI.

SI. Cumq; angelo dicerem ego: Domine mi, ecce ego
sum iam senex:

Et vxorem domi habeo vetulam, & sterilem: quomodo
liberos

Ex illa suscipiam? ibi respondit mihi sacer angelus:

Tuos vt sollicitarem concubitus. SV. quid ais, homo im=
pudens?

Meum tu sollicites concubitus? SI. imò maximè. Id e=
nim Deus

Iussit. SV. Deus? quasi verò is leno sit, qui amores co=
pulet

Meretricios? pudeat te cano capite, has nugas pro=
dere.

SI, Imò te pudeat, quòd nondum sacras didiceris lite=
ras.

An enim ignoras Thamar in suo concubuisse socero: &
Pharen

Peperisse? an nescis Rahabem, nobile scortum Hieri=
chuntium

Salmæ eius abnepoti nupsisse, ac mox peperisse illi Boã?

An nescis Rhutham Vltro ad Boam noctu venisse, vt
accubet?

Atq; istæ omnes Davidis, è quo Messias venturus est,

Factæ sunt auæ. SV. muliebribus ibi peccatum consilijs

Fuit: quæ post Deo moderante successerunt non malè.

Sed non sunt facienda mala, vt illinc eueniant bona.

Neq; Rahabẽ meretricius amor conseruauit, aut Vagæ

S V S A N N A

Libidines: Ut non perierit cum Chananeis improbis?
Sed emendata vita, & vera in Messiam nostrum fides
Quem è populo Iudaeo olim proditurum credebat.

Proin

Miss. haec facito & hinc illicò facess. SI. ah sine, quæso,
tuos

Ocellos de osculer voluptas mea. SV. quid sinam? SI.
sine.

SV. Proh summe Deus, quam tu me vere feminam? SI.
quam? milleam,

Roseam, auream, aureas quæso da mihi manus, ut oscu-
ler.

MI. Ut blandulus est palpator mulierum hic senex. SI.
sine obsecro.

SV. Apage. an nescis, quid Sodomitis acciderit: quos
sulfure

Et igni Deus euertit, propter hoc nefarium scelus:

Nam casta mens deus est: neq; vlllo scelere plus offenditur
Quàm adulterio: neq; vllum puniuit seuerius. SI. fa-
bule.

SV. Propone ob oculos tibi Beniamitis: quorum duobus
prælijs

Quadraginta septem millia in acie ceciderunt: vnius
Propter Leuitæ concubinam vitiatam. SI. gerræ meræ.

SV. Propone ob oculos Dauidem tibi. qui cum Viri o-
ptimi

Et integerrimi rapuisset coniugem, quàm post graues

Deo

FRISCHLINI.

Deo poenas dedit? SI. nugæ. SV. punit enim Deus atrociam
Delicta atrocibus poenis: ut nos à scelere hoc deterreat.

SI. Nimum religiosa es: nocet ista religio formæ tuæ.

SV. O Chanaæ progenies; nihil te pudet ista senem pro-
loqui?

Cano capite: qui iam alterum pedem in Charontis cymba
habes?

Tu nè populi sis iudex? tu nè præsidium rei publicæ?

Hoc senè magistratum est æquum mores ciuibus largi-
rier?

Ita nè præcepta & leges Mosaicæ meministi? SI. ah de-
sine

Memorare, quæ scio: potiusq; mihi illa dic, quæ ne-
scio.

SV. Quid nescis? SI. tuum amorem. SV. imò illum nunc
expertus es. SI. at quomodo?

SV. Nam amicæ officium facio: dum te à proposito de-
hortor malo.

Verus enim hic amor est: at quem tu quæris, non amor
est, sed furor.

Nam furia te & intemperia agitant. SI. sine te amabo
à me amarier,

Meus festus dies: quæso da suaviuum mihi. SV. suaviuum?

Id me deus prohibeat. semper flamma fumo est proxima,

SI. At dic me saltem suaviuum tuum. SV. minime verò
omnium.

C ij

SI 6

S V S A N N A

SI. Dic igitur me tibi columbam, meumq; collum amplectere?

SV. Ego ne istuc dicam aut faciam? id me magnus prohibesit Deus.

Virum habeo, quem solum amo, solum amplector, solum deosculor:

Cui soli conjugalem vti dedi, sic seruabo datam

Fidem. SI. Vah stulta es, quæ virum metuas, qui abest, harum inscius

Rerum: nisi tute garrias, nec quisquam est hominum qui videt.

SV. Si homines non vident: at Deus videt, quem nihil vsquam latet.

Nam is vindicem habet oculum: quo periuria hominum plectere solet:

MI. Enimvero tempus nunc esse video: vt & ego amoris hinc

Faciam periculum: modo Venus sit propitia: ne parem cum Simeone repulsam feram. SV. quis hic loquitur? non nos sumus?

MI. Adibo, quid hinc agitur? SV. ah mi Midian, ser opem mihi obsecro.

MI. Quamobrem? quid pateris? SV. vim: quam hic pudicitie parat.

SI. Nequaquam sed tantum oravi suauium. quo recreet me senem:

Quemadmodum olim Dauidem puella refecisse legitur.

MI. Quid ipsa? num renuit? SI. quin imò pessimis conuitijs

Me

FRISCHLINI.

Me proscidit. SV. factum nego. sed tu mihi vim para-
ueras.

MI. Vbi voluntas prompta est, vi nihil est opus. SV. quid
ais? mi homo.

MI. Si sponte parueris roganti, nemo vim faciet tibi.

SV. Me miseram: an & tu gladiatorio animo ad me af-
fectas viam?

MI. Non certè, sed tui amantiſſimo. nam verum vt ti-
bi loquar,

Fixus apud te hic noster est animus clauo cupidinis.

SV. Iehoua, quæſo da pacẽ propitiuſ: ſerua me obſecro.

Nam ex composito vterq; pudicitiam oppugnatum ve-
nit meam.

MI. Quid clamitas? tace ſis: nam ſi hunc odio perſe-
queris: at me ames.

SV. Amem? multò te, quàm hunc minùs. MI. ah. tace
ſis. SV. omitte me.

MI. Abſine te exorem: ſine prehendam auriculis: ſine
dem ſuauium.

SV. Quid agis? quid mihi moleſtus es obſecro? MI. ah
tam ſeuitèr.

SV. Abſcede hinc ſycophanta. MA. parciùs quæſo ac
blandiùs.

SV. Non matronarum eſt, ſed meretricum alienis ſub-
blandirier

Viris. Quin abſtines manum. MI. ah ſine contrectem te
modò parum.

S V S A N N A

SV. Equid te pudet, hominem senem, senatus columnam,
iudicium,

Clam in hortu perreperere, ut insidias mihi struas claro die
Apage a me, apage. MI nimum fera es. SI. reddam
ego mansuetam ex fera.

Ah ne recuses animule mi, mea vita, mea festiuitas,
Sunt aurei nummi complures. SV. pereas cum auro tuo.
Auro non vendam, quod redimi auro non potest. MI. ah
aureus

Ocellus, amoris donum & decus amabo faciam, quic-
quid voles.

SV. Volo vt abstineas manum mastigia, & hinc facessas
oculus.

SI. Ingrata atq; irrita esse omnia, quibus insistimus, in-
telligo.

Quod vnum superest: quia nec precibus, neq; muneri-
bus flectitur.

Hoc nuc agam. Mulier nisi aut huic, aut mihi more geris
Perijsti iam nunc iusto. SV. minis nil moueor. SI. at post-
hac tibi

Mali quod potero facere, faciam: meritoq; id faciam tuo.

Atq; eccos nos ambos: si nobis copiam tui adhuc negas:

Adulterij suspectam te ac ream reddemus omnibus:

Nam criminabor te visam esse cum alieno oscularier.

SV. Proh deum & hominum fidem: iam non satis hoc est
vos adulterij

Esse reos, et animis scortatos: vultim tam grade hoc scelus

Alio insuper cumulare scelere, & testari mendacium?

SI.

FRISCHLINI.

SI. Sic erit. MI. & mihi placet idem. SV. nauiter im-
pudentem oportet hunc

Esse: Verecundiae fines qui semel homo transuerit.

SI. Atq; adeo iam ex isto loco te ad populum deferam:
& tuo

Cū amatore adolescente amplexantem vidisse arguam:

Omnesq; remouisse ex horto ancillas: ne qui esset arbitri:

MI. Optimè idem & ego dicam: capitis te perdam, nisi
mibi annuis.

SV. Miseram me terq; quaterq; cui subito tanta impen-
dent mala:

Quae neq; vti deuitem scio: neq; quomodo me inde ex-
traham.

Nam si annuam vobis, adulterij & mortis fuerore a.

Sim renuam, vt est aequum: Vestras tamen non effugero
manus.

Quid agam? SI. Si sapis, hanc curam facere compendij
potes:

SV. Ah quæso vos, parcite meæ innocentiae. SI. nihil
efficis.

SV. Oro atq; obtestor te, per canitiem tuam: ne hoc malū

In me compingere cogites. MI. non audio. SV. per
omnia sacra

Per immortalem vos deum precor, ab hoc immanissimo

Desistatis coepto. MI. surdi sumus. SV. hei miserae, hei
miserae mihi.

Nequeon vestras ego sceleratas effugere, & nequam
manus?

S V S A N N A

Sed melius est vt innocens in hostium incidam manus:
Quam Dominum scelere offendam. Nam spero me ha-
biturum Deum
Testem innocentiae. SI. num adhuc es obstinato pectore?
Quin irruimus in ipsam, & ui comprimimus. SV. ab-
stine manus,
Scelesti. Nam potius emoriar, quam tuæ morem geram
Libidini. SI. iuua me Midian: rape in hunc angulum:
rape.
SV. Siccinè agitis? enim vero mihi clamore hic opus esse
video.
Heus famuli subuenite mihi, succurrite: oppressæ mihi
Opem ferte. SI. sine ipsam hinc abire in maximam ma-
lam crucem.
Ego edepol te vlciscar. MI. & ego te, vt digna es, per-
dam scelus.
Atq; vt de me incrita es. SV. fugiam per apertum isthoc
posticulum:
Vt inde me domum recipiam. nam id solum insidiantibus
Patuisse video. SI. sequere tu Midian & posticum tene:
Atq; audis Midian: quasi adulter è manibus cum ad-
ultera
Tibi seni elapsus sit comminiscitor: atq; à dextera
venire te assumulato: dein vt subseruias verbis, vide.
MI. Ero memor. SI. ego ad hoc ostium concedo: & ali-
quem euoco foràs.

ACTVS

FRISCHLINI.

ACTVS SECVNDI

Scena prima.

Sufanna.

Senarij.

DEum immortalem, quæ hæc est contumeliæ
Que iniuria, matronis claro die strui
Insidias à senibus? quisquam mortalium
Credat, tam perditam in canos homines, viros
Decrepitos, effœtosq; cadere libidinem?
Equidem infortunio pudicitia mea
Nunquam antehac propior fuit. Quanquam metus
Nunc est: ne mihi nocere ausint mendacijs.
Quod enim facinus non audeat calumniæ?
Nihil tam sanctum, nihil tam firmum atq; innocens,
Quod sycophantæ morsus non arrodere
Et in calumniam rapere possit. Proin
Deum æternum precor: vt is innocentiam
Meam aduersus maledicos protegat senes.
Nunc propero domum: vt viro, si redijt huc domum
Hec memorem: eiq; de hac conquerar iniuria.
Nam post Deum hunc solum patronum mihi habeo.

ACTVS SECVNDI

Scena Secunda.

Philergus, Simeon, Midian.

Trochaici septenarij catalectici.

Abscede huc intrò Thamar cum smigmate & liquo-
ribus C v Balsami.

S V S A N N A

Balsami. ni n̄is diu morata es. nam nisi me mei.

Fallunt oculi: video heram huc properantem. & certē
ipsa est: abi

Ocyus & quæ iussa es, exequere: ego isthâc ibo obuiam
Aduenienti hero. sed quis strepitus hîc ad horti ianuam?

SI. Pandite atq; aperite ianuam. PH. quis hic senex tre-
mens,

E nostro qui huc tam repentē profilit horto? SI heus, ostiū

Quis domus aperiat ocys: nisi vultis, vt fores

Arietem. PH. hic quidem est Simeon: SI. chem Philerge?

PH. quid est? SI. mane.

PH. Quæ te agitant intemperiae? SI. te te conuento opus
est mihi.

PH. Quid negotij? fac sciam. SI. me tuo. PH. quid metuis?
SI ne hercle hodie

Quantum, hîc familiarium est, omnes in maximum malū
Cruciatumq; perueniatis. PH. omen auertat deus.

SI. Nescis tu sortassis apud vos facinor quod natū hic nouū

PH. Quòd id est facinus? SI. impudicum. PH. tute tibi
soli scias.

SI. Imò & hic scit, qui huc properat collega meus senex.

PH. Mihi ne dixis, scire nolo. SI. non faciam. n. quin scias.

Vbi nā est adolescēs? MI. abiit, euasit, erupit. PH. quis hic

Adolescens? SI. scies. sed cur tu non retinuisti obsecro?

MI. Vah senex iuuenem, decrepitus vegetum, imbellis
bellicum.

SI. Quò nam abiit? MI. per posticum se subduxit cum
adultera.

PH.

FRISCHLINI.

PH. A heo. SI. serue mane. PH. quid vultis? SI. audies.

PH. quid audiam?

SI. Hera tua neq; liberalis neq; honesta, neq; sat probe
Officio mulieris functa est. PA. quid fecit? SI. corpus su-
um publicat.

PH. Cui homini? an tibi seni? SI. is hoc magnus pro-
hibeat deus.

PH. Neq; ego credo homini vlli publicare se, nisi seni.

SI. Quid ludos agis in re seria scelesti? vidi eam

Osculantem cum altero, nescio quo cum adolescentulo.

PH. Vbi nam? SI. illic in horto. PH. prob deum quid
narras, Simeon?

SI. Vidi equidem. PH. tutene? SI. egomet duobus hic
oculis meis.

MI. Atq; ego vidi, vna osculantem, atq; amplexantem
cum altero.

PH. Erratis profecto: aliter negotium se habet. Nam
hera

Hic intus lauit. MI. siquidem lauare est adolescentulum

In gremio tenere: labra nusquam abducere à labris.

Nam me alia memorare, quæ illam facere vidi, dispu-
det:

Vt cum amans manum sub vestimenta ad corpus detulit.

PH. Nugas agitis: qui innocentem arguere audetis a-
dulterij.

Ego heram nactus sum probam & pudicam, & hisce
moribus

Quibus

SUSANNA

Quibus vestri similes uxores sunt, alienissimam.

MI. Verberonem hominem vide Simeon: quem sic
maledicere

Nobis non pudet PH. Vos pudeat, qui innocentem in=
iuria

Et calumnia afficitis: neq; est, ut quenquam ita credulū
Fore putetis: qui vestris mendacijs habeat fidem.

Neq; enim quicquam tale de Susanna quisquam audijt.

Redeo intrò: ut quid hoc rei sit intus cognoscam antea

Quam hinc pergam. neq; enim possum diutius ista per=
peti.

SI. Verum citius experiere, quàm voles, magno malo.

Abeamus nos. nos dolos meditemur doctè in crastinum:

Ut, cum populus conueniet frequens in Ioachimi edibus,

Coram omni senatu agamus adulterij ream. MI. placet.

Eo domum, nisi me vis aliud. SI. nihil nisi ut domi sies:

Interim ego Cleopham orabo, ut cras Susannæ impin=
gat dicam.

ACTVS SECVNDI

Scena tertia.

Midian, Sichar.

Octonarij Iambici.

ILlic hinc abiit. Dij immortales quid homini
Homo præstat? stulto intelligens quid interest?
Ego me non tam astutum, neq; ita me callidum
Neq; perspicacem esse scio. Sed hic monitor meus,

Et

FRISCHLINI:

Et præmonstrator Simeon hoc præstat mihi.
 In me quiduis earum rerum conuenit,
 Quæ sunt dictæ in stultum: caudex, stipes, asinus,
 Ficulneus, plumbeus: in illum nihil potest.
 Nam calliditas eius exuperat hæc omnia.
 Peiorem equidem, magisq; versutè malum
 Nunquam ædepol quemquam vidi, quàm hic est Simeon:
 Nimisq; ego illum metuo, & formido malè.
 Ne malus item erga me sit, vt erga illam fuit:
 Qui ne mihi verba det, cauendum erit mihi.
 Sed quis hic est, qui fert cum tabellis huc gradum?
 SI. In hac habitare platea dictus est Midian,
 Cui literas fero. sed quem perconter video.
 Ehodum vir bone salue. MI. quid est? quid vis tibi?
 SI. Hominem in his quærito locis. MI. hominem vides.
 MI. Non te, sed alium. MI. quem nam? SI. barbaturum
 senem,
 Cauis oculis, naso aquilino, tremulum, labris
 Demissis, poplite varo, pendulis genis?
 Tui profecto non multum absimilem. MI. cedò,
 Quod nomen illi? SI. Midian. MI. dij te perduint
 Scelus: qui me sic dispicatur habes tibi.
 SI. Ego ne te? MI. Maximè: vt qui Midian is sum ego.
 SI. Obsecro te hercle, mi senex, siquidem tu is es
 Mihi ignoscas. namq; haud te noueram, herculè:
 Neq; his vidi oculis vnquam. MI. sed quid nam rei est?
 SI. Has literas fero: quas regi Babylonio
 Per te reddi velim. MI. quid in illis scriptum? priùs

Memora

S V S A N N A

Memora mihi. SI. sunt duo libelli supplices:

MI. Quid postulas? SI. Auscultare mihi si vacat,

Dicam. MI. Sed breuiter. nam nunc ocupatio
Sum: quàm tibi, vt diu aures præbeam meas.

SI. Est hic quidam ciuis, homo fidei lubricæ.

MI. Tales sunt plurimi passim. SI. notus mihi

A multis annis: & pater eius meo patri,

Auus item meo auo. MI. quid opus his ambagibus?

Dic vno verbo. SI. is cum nuper mihi suam

Egestatem queritar etur: meamq; opem

Imploraret: dedi illi argentum mutuò.

Nunc cum repeto, homo tergiuersari incipit:

Moras nectere, petere longiores terminos.

Namq; hæc ferè illi oratio est: cras huc redi,

Iam non vacat. MI. bonis quod bene fit, haud perit.

” Et tu si amico quid benefeceris tuo

Ne fecisse pigeat. SI. facti non poenitet,

Modò restituat mihi, quæ mea sunt, cum gratia.

Nam ingrato homine nihil vspiam est impensius.

MI. Nescim tu, vt nunc sunt mores, eò redisse rem:

” Si quis quid reddat, magnam habendam gratiam?

SI. Scio hercle, & magno cum meo experior malo:

Et te oro porrò, in hac re adiutor sis mihi.

MI. Quomodo? quid vis faciam tibi? SI. hæcce literas

Vt Regi d. s. MI. quid Regi cum tuis debitis?

SI. Non regis est vt cuiq; reddat, quod suum est?

MI. Cur tu non seruâras, quæ tua eram? SI. quia hominis

Miserium

FRISCHLINI.

Miseritum est: quem sane perire nolui.
Itaque nunc æquum censeo, ut reddat mihi
Quæ accepit mutuo. M: summa autem quantula est?
SI. Siclorum viginti. MI. quid verò, si neget
Habere se? SI. Videat, unde acquirat. nam ego
Meum ius persequar. MI. cur non obsecro
Vides, inter vos sic hoc potius cum bona
Ut componatur gratia, quam cum mala.
SI. Tentavi hoc iam pridem. sed eius qui loci
Nunc prætor est: is debitori affinis est:
Nec meæ inopiæ iustitia quicquam præsidij est.
Quare omnibus te precibus oratum volo:
Ut hos libellos regi tradas. nam nisi
Is me suo adiutet patrociniò: peri.
MI. Cedò literas, et nomen mihi memora tuum.
SI. Accipe: mihi nomen est Sichar. MI. iuuabo te,
Sichar pro viribus. sed scim, quid opus mihi?
SI. Sciam, ubi mihi dixeris. MI. tribus argenti siclis:
Nam si nummos habes: ius exequar tuum:
Alia ratione non licet. SI. non? MI. non licet
Hercle. Nam nemo ius consequitur hinc suum:
Nisi qui perpetuat data: datq; usq; adeo mihi
Ut cum nihil sit, simul iurgari desinat.
SI. Videte quæso, quid possit pecunia.
At argentum mihi non est. MI. non? SI. non hercule.
MI. Ecquid te pudet, hominis sterquilinum, dicam
Alijs scribere: nullis munitum præsidij

Pecuniæ

S V S A N N A .

*Pecunia & absq; argento inuentum, quasi nucem
Cassam? SI. nihil te mei miseret? MI. inanis aduenis?
SV. Vna optimarum Vocum instructus copia.
MI. Vah dicta non sonant. Proin si vis ferri opem
Tibi: cum argentata ad me accedito querimonia:
SI. Proh Iuppiter, quæ hæc est (malum) impudentia?
Quia egens relinquer, nec quod dem habeo, negligor:
Auaritia vide, quid faciat. sed quid agam, ego
Miser: cui nummus non est plumbeus? MI. Cape
Alicunde: SI. alicunde? nihil est dictu facilius.
MI. Si nullo alio pacto, Sichar, vel fœnore.
SI. Me miserum. MI. Vtrum velis vide, argentum dare.
An causam meditari tuam: delibera hoc,
Et cras ad me redi. SI. Vale mi Midian.*

ACTVS SECVNDI

Scena quarta.

Sichar.

Senarij.

HAud auspiciatò, quantum video, huc appuli.
Nam pol si id scissem, nunquam huc tetulisssem pe-
dem.

Quæ enim hæc est iniuria? quæ contumelia?
Ne illic quidem, vbi Rex Babylonis sceptrum gerit,
Sine auro adipisci posse, quod ius publicum est?
Quid ago? nisi tres siclos nunc illicò affero:
De viginti alijs in dubium venio miser.

Sed

FRISCHLINI.

Sed potius quam totum amittam, tres mihi siclos,
Quos postulant, alicunde comparauero.
Sed quis hic est? quem procul è taberna publica
Huc aduenientem conspico? est nè Hiramus hic
Vicinus meus? hercule is est si cerno satis.
Dij boni, quàm magna nobis ciuium
Eiusmodi penuria est? homo fide
Antiqua, & priscis moribus ac virtutibus.
Haud facile quid mali ortum ex hoc sit publice.
Iam non hunc præterire ausim, nisi colloquar.

ACTVS SECVNDI

Scena quinta.

Hiramus, Sichar.

Octonarij Iambici.

Vidi ego gabalis in Syria, & furcis suspensos fures
plurimos:

Vidi cruci affixos prædones, innumeros propè, his locis.
Sed neminem illorum crucem ita meritum esse, iurare
ausiem:

Vt homines quidam perfidi, qui exercent cauponariam.
Nam fures noctu, quæ volunt & clam furarier solent:
At palàm hospites expilant, prædones in auis
Nemoribus prædantur: at illi sua intra tecta & parietes
Expoliant incautos, & miserorum hominum sorbent
sanguinem.

Contra latronum insidias armis nos munire possumus:

R

Aduersus

S V S A N N A

Aduersus hos prædões & fures muniri haud possumus.

SI. Ist hæc vera esse perdidici ego damno cū magno meo.

HI. Nam specie quadam amicitiae & benignitatis hospitiē

Argento emungunt: quasi ea merces pro hospitio & da-
tis cibis

Illisce debeat. sed quàm sæpe iniquum sit rei

Preciū: quàm magno praua merx ab illis Harpijs veneat

Nisi essem expertus, quippe haud dicerem. nam vt de
meo ordine

Tantum loquar: qui præ alijs lōgè habetur indignissimè.

Quis nescit quàm sit iniquè comparatum nobis cum agri-
colis?

Nam vbi via lassus & multis defatigati laboribus,

Aliquam cauponam ingredimur: Vix amico excepti
verbulo,

Primò omnium moras trahere, & conuiuarum consimi-
lum

Aduentum præstolari cogimur, sæpe ad tres aut duas

Horas: auram captantes famelicam. deinde vbi strenuè

Est esuriturum & gnauiter sititum: tandem rancida

Et oblita fuligine coqua panem atrum, & perquam mu-
cidum

In hesterno iure infert: simul ac crustula fursuracea

Bene vinctis orbibus imposuit, tum vinū è cella rancidum

Et acetosum puer apportat: vappa, quàm vino similis.

Vbi melius expoposceris: rubellū, inquit caupo, mihi est:

Sed nobiles quosdam, cum præfecto huius expectat loci.

Ver=

FRISCHLINI.

Verūtamē aliud relinam vobis. dum hoc dicit, hora abit:
Interea pecudū intestina puer mense apponit, sordida
Et foetida: aut offam osseam: vbi plus ossium quā car-
nium est.

Aut herbas infert, vt quæ pecudæ non edunt, homines
edant.

Aut aliquam crāmben importat recoctam, aut muriā
præunctum olus.

Tandem caupo redit è cella: & veterum, inquit seria-
rum ita

Omnes derasi limos, vt quòd optimum est, promam:
hoc vbi

Labris admoueris, vtrum aqua sit veriùs, an vinum ne-
scies.

Ita dilatum erit, ita adulteratū. sin quod detur validiùs

Ita sulfuratum erit, vt ex Æthnæ promanasse imis puteis

Radibus: fatius multò sit naribus signa vapide

Lagene tangere: quā tali vino sitim depellere.

Quòd si contingat, vt cibi dentur meliores, merum

Meracius, priùs auferunt mensam, quā escam gustā-
ueris:

Vt quòd de vna mensa tollitur, id inferatur alteri.

SI. Vt iste cauponum mores & facta per nouit probè.

Nostri oppidi cauponibus præfectum hunc factum per-
uelim.

HI. vbi ad rationes peruentum, vt detur symposio sym-
bolum:

Nihil creta expeditius, nihil liberalius. Hæc duas

D ij

NOL 148

S V S A N N A

Notas in mensa citius duxerit, quàm vnā: illic omnia
Duplo soluenda erunt pretio, sæpe & triplo aut quo-
druplo:

Quæ caupo emit simplō. Vnde fit mali vt vini sextarius
Tribus vendatur à caupone geris, quem ipse emit bonū
Dimidia: & quatuor sicli numerentur pro vno prædio:
Quòd vnus aestimari assis non debuit. SI. Ita me Deus
Amet. Vt ego hunc ausculto lubens, quoniam nimis vera
loquitur.

HI. Quæ verò hæc coniuratio est? quòd omnes eadem
æquè student?

Neg; declinatum quenquam ab aliorum ingenio vllum
reperias:

Vt quoquò deuenias locorum, illic caupo assiet prior:
Quemadmodum res ista iam dudum abiit in prouerbiū.
Equidem mihi videntur eodem edocti in ludo literario
Omnes ad malitiam potare & hospites emungere
Argento, omnibus in more positum nam nulli vt mensæ
assident:

Simul omnibus assident. quia nunquam in vna ita sese
expleuerint

Vt vni adhuc cellæ in ventre locum non reliquerint, vbi
Reliquias reliquiarum possint recondere: omnium
Licet rerum videantur saturi. SI. compellarem illum
libens:

Ni metuum, ne mores cauponum commemorare desinat.

HI. Sed quid opus est verbis? ipsimet quales sint, in sig-
nibus

Hederarum

FRISCHLINI.

Hederarū, quæ vino suspendunt, appositissimè docent.
Nam rapidos coruos alij, aut aquilas in scutis ostentant
suis,

Vt sese aquilinis unguibus & coruinis digitis præditos,
Pecuniasq; ad se hospitum rapere ostendant: alij lupos
Leones atq; vrsos, & porcos in clypeis suis gerunt:
Vt se voraces, & rapaces, & spurcos esse doceant.

Alij ceruos & tauros præfigunt tabernis: vt suos
Præmoneant hospites, quò caueant à malignis cornibus
Quidam olidos hircos & petulcos unicornes proferunt:
Vt ita immundiciem & fœtorem & petulantiam pro-
dant suam.

Quidam superbi pauones ostentant: nonnulli anseres,
Olores, gallinas, columbas: vt talibus emblematis
Se quasi quosdam aucupes esse moneant: loculos hospi-
tum

Deplumare queant, non secus, ac gallinam aut anserem
cocus.

SI. Deum immortalem, quàm probè hic homo tenet
hieroglyphicas notas?

HI. Alij pretiosos pisces, anguillas, salmones, & lupos,
Cancrosq; præfigunt tabernis: vt faciant fucū aduenis:
Quasi intus lauticias istas reperturi sient. at hi

Meo consilio rectius pisa & lentes, & rapula
Atq; allia, & spiras inibi suspenderent: vt hi solent
Facere, qui vili lollio suos excipiunt hospites.

Nam in istis cauponis, vbi antæci scutis adhæserint,
Rarò ij culinam intrant: vt sit satis monstrasse extrin-
secus.

D ij

Multi

S V S A N N A

Multi coronas, & regum diademata suspendunt, quibus
Significant, insidias se struere coronatis Regalibus.

Sunt, qui crucem extendant: qua digniores sunt ipsi ferè

Quã fures thesaurarij, & prædones quidam maritimi.

Non pauci gladios, pugiones, hastas, cultros, frameolas.

Et consimilia arma exerunt: quibus crumenas hospitem

Iugulant. Solem nonnulli proferunt, quo oculos turgidos

Exiccant, urunt, torrefaciunt. alij oues & Angelos

Et quorum similini sunt, callidas vulpes & simios

Benestris porrigunt: vt nequitiam suam larua tegant

Honesti: pelle nitidi, introrsum turpes. Atq; hi polypos

Imitantur, qui, vt piscatores decipiant, se affigunt petris:

Et quibus adherent, illorum colorem corpore induunt.

Sanè ego noui istos polypos, qui vbi quicquam tetige-
rint, tenent:

Ipsi lupi, hospites ouium loco habentes, quas tondent
probè:

Nec lucis angeli sunt, sed tenebrarũ fraudumq; omnium.

SI. Pictorem hunc esse conueniebat: vt cauponibus he-
deram

Suspenderet: HI. postremò (nam quis omnia hic percen-
seat?)

Equos quidam protendant: quos olim malè nummati
aduena

Vice symboli sui in stabulis coacti sunt relinquere:

Cũ n iniquis cauponũ istorum non sufficeret rationibus.

Pleriq; cantharos & vitra popinis appingunt suis:

Quibus

FRISCHLINI.

Quibus in locis propè semper poculorum maior copia
est,

Quàm fortè poculentorum esse aut esculentorum solet.

Quin imò quosdam non pudet infernum ipsum scutis
indere,

Vt se viuos & corporeos declarent esse diabolos.

Quæ quidem ego si huius exemplo caupōis, cuius domo

Egressum vidistis commonstrare velim: citius me dies

Quàm verba deficient. SI. procedam homini paulisper
obuiam.

HI. Sed eccum vicinum mihi obuiam. quid agitur hic
Sichar?

SI. Nimum lubenter Hirame audiui sermones hos tuos.

HI. An audiuisti? SI. vsq; à principio omnia. HI. nun=
quid falsi? SI. nihil

Prorsus. nam id ipsum, quod tu conquereris ego sum iti=
dem hoc loco

Heri expertus. HI. credo: sed quid tu ita tristis? quid
gemis?

Nunquid satis ex sententia? SI. ita velim quidem. HI.
quid est? SI. scies:

Modò ut iuuare velis. HI. siquidem possim. SI. ergo
ausculta. HI. operam hanc tibi

Dico. SI. Midianem hunc iudicem, qui in proximo ha=
bet, nosti cedò?

HI. Plus quàm velim SI. nunquid etiam tibi ante hac cum
illo fuit

Negocij? HI. næ plurimum. SI. quid nam. HI. dicam, vbi
prius tuam.

D iij Cog

S V S A N N A

Cognouero. SI. is igitur, cum hodie de quadam illi que-
ror iniuria?

Meos sermones nihili pendit: nec me respicit magis
quam si bos sim aut asinus. HI. quæ verò isthæc iniuria?
SI. Scies. quidam tribulus noster viginti siclos mihi
Debet: quos ingrauescente annona à me accepit mutuo.
Nunc cum reposco nihil obtineo, etiam ad rauim vsq;
clamitans.

Cepi igitur tandem mecum de via meditari, qua redeam
ad meum.

HI. Quanam via. SI. ipsum debitorem coram hoc ac-
cusauit iudice:

Vt is legum repagulis hominem in officio retineat.

HI. Quid iudex? SI. ait hoc effici non posse, nisi eidem
tres siclos:

Quos cum non habeam, venio nunc de sorte ipsa in perie-
culum.

HI. Mirabar, si quicquam boni, ex hoc posset oriri iu-
dice.

Sed tamen ista leuia sunt Sichar: Utinam ego non essem
miserior.

SI. Leuia? HI. leuia quidem. SI. qui, quaeso, tibi quid
peius accidat?

HI. Imò peiora peioribus. SI. obsecro quæ sunt ista? lo-
quere:

Vt tu mihi, ego tibi, quæ factio opus sunt, demus consilium.

HI. Simeonem nosti iudicem populi alterum? SI. non
hercule

Qua

FRISCHLINI.

Qua forma est Hirame? HI. ego dicam tibi: cariosus est
senex,

Vietus, Varus, Ventriosus, bucculentus, breviculus,
Subnigris oculis, oblongis malis, pansus aliquantulum;
Et nisi me fallunt oculi, etiam herniosus. SI. diram homi-
nis senis

Speciem & cadauerosam faciem praedicas. HI. atqui hic
senex

Oblongis malis mihi dedit magnum malum. SI. dic quo-
modo?

HI. Huius gnatus adolescens nobilis, per vim compres-
serat

Mei propinqui filiam. nam id sibi licere aliqui putant,
Quod lubet, ut nosti. paucis post diebus, quam ista gesta
sunt,

Pater vitiatæ ad nos ultro venit lachrymans, orans, ob-
secrans

Ne deseram: & ut pudicitiam ac famam defendam filiae.
Ut ad pauca redigam; opem promitto: ad Midianem
ambo proficiscimur;

Eiq; de hac iniuria atq; summa contumelia

Lacrymantes querimur. SI. quid Midian? HI. audies:
primò omnium

Vitiatam virginem ad se adduci postulat: ut quidnam
rei

Sit ex ipsa cognoscat. nos nihil suspicati mittimus.

Ibi ille eam solam secretò, amotis omnibus arbitris

D V Per

S V S A N N A

Perterret: & quando, inquit, vitium oblatum est, quod ad illum attinet

Talem, tali genere atq; animo, natū ex hac tanta familia: Vix quisquam credet. quapropter ne quā facias iniuriam Huic adolescenti, nobili, cognato & populari meo: Caue. nihil ipsa territa his dictis, quod factum est, lacrymans

Fatetur. Verum ille fidem non habiturum subijcit, nisi Rem facta exploret: & mox vitiatam vi denuò opprimet.

SI. Est ne ita factum? HI. imò maxime. nam cur mentiar, vbi nihil

Lucri te fallere? SI. proh Deum & hominum fidem, quid audio?

HI. Quae vera sunt. SI. sed quid tu in animo habes? HI. regem opperiri er

Tantisper: dum occasio detur mihi, ipsum coram vt alloquar.

SI. An non Simeoni questus es Hirame? HI. neutiquam Sichar.

Quid enim cum illis agas, qui neq; equum neq; iustum sciunt?

Melius, peius, profit, obsit nihil vident, nisi quod ipsis lubet.

SI. Quid verò mihi faciendum censes, vt tres siclos comparem?

Sine quibus ius meum non potero persequi. HI. pro viribus.

Enitar.

FRISCHLINI.

Enitar vt alicunde habeas, sequere me hac Sichar. SI:
age sequor.

ACTVS TERTII

Scena prima.

Ioachimus.

DEo Omnipotenti laudes ago letus, lubens,
Et grates gratiasq; habeo termaximas:
Cum saluus in patriam redeo è Syriae locis:
Vt in domo Domini sacra offeram Deo.
Nam illic nihil videre est præter impios
Beli & Iouis cultus: nihil præter turgidos
Animorum fastus & tetram superbiam.
Optimus enim & doctissimus harum gentium
Habetur: qui Iudæo potis illudere:
Aut literatum spernere, & doctum virum
Ridere nouit, nam vix ibi centesimus
Quisq; est, qui literam Mosaicæ didicerit
Legis: neq; aliud quicquam præter quam sua
Arma, quibus Iudæo minentur, malè crepant.
Itaq; domum iam propero: cum rei sacrae,
Tum coniugis causa optatissimæ & optime:
Que vel sola reducem me in patriam facit.
Nam dum absq; illa absum, omnes mihi labores viae
Fuere quos cæpi leues, præterquam ea
Quòd mihi carendum erat. Deum oro maximum
Vt nulla amori incidere possit calamitas.
Nam dum inter eundum, aliam rem ex alia cogito:

Senarij
Iambici.

Mea

S V S A N N A

Meditatus sum multis egomet mecum modis.
 Et sic esse arbitror: si cui data vxor est
 Marito, vt nomen possidet, nisi Deum,
 Nihil ei prestare vsquam. nam res cæteræ
 Humana quodam modo pararier solent
 Industria: at sapiens vxor à solo est Deo.
 Talis cum sit mihi: letor quoties huc domum
 Conuertor. equidem hanc vitæ meæ propè vnicum
 Habeo solatium: probam, piam, integram,
 Dei timentem patrij, ætate commodam:
 Tum animo & forma bona, bonisq; moribus:
 Non turgidam, non inflatam fastu: sine
 Mundicia: vt vix similem credam vsquam gentium
 Reperiri posse feminam. Nam proh Deum,
 „ Quam rara merx est hodie mulier, quæ proba:
 „ Aut obsequens probo marito in omnibus.
 „ Viris aduersas esse æquè studium omnibus:
 „ Consimilis pertinacia est, similis furor.
 „ Tum si qua paululum quid dotis attulit
 „ Viro: continuo muliebri mundo studet:
 „ Delicias quærit, aurum, pallas, purpuram,
 „ Vchicula, ancillas, & pedissequas cupit.
 „ Vt interim nil dicam de alijs luxibus,
 „ Nihil de lauticijs & opi paris cibus:
 „ Quibus illæ in ocio segnes pasci: ac velut
 „ Ocnæ asinæ funiculum volunt arrodere:
 „ Virosq; ad paupertatem redigunt sumptibus.

Harum

FRISCHLINI:

Harum ego dissimilem quòd nactus sum coniugem:
Beatam me iudico palam. sed hoc quid est?
Videon ego Philergum, currentem seruulum
Huc aduenire? is ipse est: timeo miser,
Quam hic mihi rem nunciet: operiar aliquantulum.

ACTVS TERTII
Scena Secunda.

Philergus, Ioachimus.

PROh immortalem Deum, quæ sit miseria, si hæc non
siet?

Tam repente quæ circumuallat heram: vt inde emergier
Non possit, nisi Deus auxilium afferat huc, tanquam ex
machina.

Hoc cene seculum? ô scelera, ô genera sacrilega. IO. Va
mihi?

Quid nam est, quòd sic video turbatum Philergum ser-
uulum?

PH. Quos neq; ætas, neq; conditio: quos neq; miseri-
cordia

Repressit: neq; tot preces & tot profuse lachrymæ:
Cui soli indignè per vim vitium offerre auderent senes

IO. Non intelligo quid loquatur: accedam paulò propius.

PH. Ah me miserum, vix sum compos animi: ita egri-
tudine

Hac premor. nam quid quæso potuisset fieri indignius.

Quam vt cui culpæ sunt ipsi obnoxij, hanc in alios:
transferant? Ita

S V S Ā N N Ā

Itā ne comparatum esse isthoc seculum, atq; hæc temporā.

IO. Mirum ni me absente turbæ sint datæ inter ser-
uulos

» PH. Hodie mali homines bonos malos esse volunt, vt sibi
» Similes habeant: id vbi consequi nequeunt, odio pre-
» munt:

» Et quoquo modo eis damnum inferre parant, quos ipsi
» oderint.

IO. Dij immortales, quid nam ego credam homini
euenisse huic mali?

PH. Scelerato quodcunq; in mentem inciderit, vult: nec
cogitat

Prauum an rectum sit, quod agat: nec metuit, ex incom-
modis

Alterius sua commoda comparet seu fraudibus & dolis,
Seu calumnijs & per consutas sycophantias.

IO. Miror quorsum euadat hæc oratio: sed audiam.

PH. Mores nihil faciunt nisi quod lubet: mentiri more fit;
Petere honorem pro flagitio, more fit. IO. morem im-
probum.

PH. Circunducere argento homines, per mendacia &
dolos,

More habet licentiam: Vitiare teneras Virgines,
Matronis honestis vim parare, solito more fit.

IO. More pessimo. PH. struere insidias immeritis mo-
re fit.

IO. More nequam. PH. vi opprimere innocentes pas-
sim, more fit.

Mores

FRISCHLINI.

Mores perduxere leges in potestatem suam. cc

Nam hodie publicum priuatum est: & priuatum pu- cc
blicum: cc

Sacrum hodie profanum est & profanum sacrum. IO. cc
res loquitur. cc

PH. Verum hoc omnium miserrimum est, quòd isti non cc
licet cc

Remediũ inuenire morbo. nam ita sunt homines perdit: cc

(Præsertim quos fortunæ iocus magna ad vestigia cc

Ex humili euexit, rerumq; admouit gubernaculis) cc

Vt nemo contra eos nutire aufit, nemo hiscere: cc

Nisi quis velit omnes mortales inimicos capere. ac proim cc

Omnia assentari is quæstus nunc est vberrimus. cc

Nam nimio pluris quidam faciunt paucorum gratiam cc

Hominum, quàm saluti quod possit prodesse publicæ cc

Sed quid ista conqueror? cur non propero vt Chelciam,
heræ

Parentem accersam? eiq; narrem hæc omnia? IO. re=
uocabo: mane

Heus Philerge. PH. hem quisquis es, sine me. IO. ego
sum Ioachimus. PH. hem

Vbi is est? here salue: te ipsum iam diu desidero:

Te expecto: oppidò opportunè te obtulisti huc obuiam

Here. IO. quid est? quid trepidas? satis hic omnia ex
sententia?

PH. Utinam. IO. quid ais? PH. hei mihi. IO. quid est?
quid ploras? eloquere.

PH.

SUSANNA

PH. Peiore loco res esse non potest, quàm in quo sita est.

IO. Perij. quare? PH. actum est. IO. quid isthoc est? PH. interijmus funditus.

IO. Enecas, quamobrem? PH. non ausim dicere. IO. vah quid vetat?

IO. Imperium tuum, quòd in me habes. IO. quin ego tibi impero.

Vt quicquid id est dicas. PH. dicam igitur. IO. sed aperte. PH. sic. IO. caue

Quicquam me celes. PH. nihil prorsus: quando tibi sic lubet.

IO. Dic ergo. PH. ah here mi tua fama & Susannæ Vita in dubium

Peruenit. IO. quid? an ægrota est vxor? PH. non. IO. an rectè valet?

PH. Corpore quidem: sed animo malè est. IO. quamobrem? PH. nescio.

IO. Quid nescis? PH. ah here mi, Simeon & Midian. IO. quid Simeon

Et Midian? PH. Susannam insimulant. IO. cuius nam rei PH. malæ.

IO. Cuius? PH. osculantem cum altero vidisse dictitant.

IO. Susannam? PH. & amplexantem. IO. meam ne vxorem? PH. ita dictitant.

IO. Vbi nam? PH. in nostro horto. IO. quo cum Philerge? PH. cum adolescentulo.

IO. Perij, sed credin tu? PH. quid credam nescio: quòd hic dies

Apre

FRISCHLINI.

A Prætoꝛe indictus est nostræ familiæ, isthoc scio.

IO. Occidi. PH. adulterij ream agunt. IO. uxorem?

PH. scilicet. IO. oppidò.

Interij. PH. sciebam agrè tibi id, vbi audiuiſſes, fore.

IO. Ego miser meis periculis sum per loca inuia

Vectus capitali periculo, per hostes plurimos

Me seruaui: saluus redij: nunc hic disperij miser.

Quid ago? quod remedium huic tam subito malo inue-
niam miser?

Adimit mihi animum ægritudo: Philerge tene me. PH.

vis ne aquam

Tibi petam? IO. heu heu quid ego ex te audio? sum nē
apud me aut? vbi sum?

PH. Simeonis technas has esse tam scio, quàm me viuere.

IO. Et ego Susannæ innocentiam tam perspectam mihi

Tamq; exploratam habeo, quàm nomen egomet memi-
ni meum.

Sed vbi est uxor? PH. intus æsudet plorans, lacrymans?

Eiulans, capillo passo, disciſſis genis. IO. age,

Ingrediar, cætera vt intus perconter, quæ volo: & simul

Vt mœstam conſoler: & metū, in quo nunc est, auferam.

Tu Chelciam socerum ad nos & socrum accersas illicò.

Curre curiculo. dic adsint nobis absq; omni mora.

Causam vbi rogarint exte, caue eis quicquam dixeris.

ACTVS TERTII

Scena tertia.

Philergus.

E

Abijt

S V S A N N A

Sendr.

A Bijt hic intrò. prob immortalẽ Deum.
Quàm heri mei vicem me miseret optimi,
Hæc q; tantum ad eos deuenisse hic mali.
Illancè ne mulierem in suspitionem istius
Unquam venire criminis? quæ tam colens
Mariti, tam studiosa fuit in omnibus.
Equidem hoc fore nunquam credidissẽ. sed animus
Redit: postquam in Deum refero fiduciam
Et spem meam. NAM is vindex innocentie est
” Et castitatis assertor certissimus.
” Deinde multum confirmat me heri mei
” Probus & ab omni suspitione tam procul
” Remotus animus. DE CET enim omnes coniuges
” Suis vxoribus vt non nimium, ita nec parum
” Credere: semper q; in illam partem tutius
” Peccarier solet. nam Sathanas coniugij
” Hostis, nulla re citius diuellit animos
” Quam talibus sinistris suspitionibus.
Sed videon ad nos properantem cum coniuge
Chelciam? is est. mirum ni præsciuerit
Aliunde, quid sit negocii: ibo obuiam.

ACTVS TERTII

Scena quarta.

Chelcias, Anna, Philergus.

Octonarij Iambici.

Quid

FRISCHLINI.

Quid isthoc negocij, mea coniux: quòd tuas modò
Vicinas de nostra filia aliquid demurmurasse ais?

AN. Ab nescio mi vir: neq; enim, quòd sciebant, pro-
dere

Volebant: omnes se excusare: omnes rumorem credere
Falsum. CH. demiror, quid fiet, quorsumq; euadat: sum
in metu.

AN. Deum oro, vt det salutem & sanitatem nostræ fa-
milie.

CH. Equidem nescio profecto: quid mihi animus præ-
sagit mali.

Sed nolo rem dijudicare, prius veri quàm quid fiet

Intelligam: Philergum huc optime. PH. ad te ibam. CH.
quid nam est ceddò?

PH. Herus orat, vt quàm primū cum vxore tua venias.

CH. quid est?

Satis nè salua sunt omnia? PH. ita spero quidem. CH.
meus gener

Redijt? PH. modò. CH. incolumis? PH. etiam. AN. sal-
uus? PH. nihil in ipso mali

Aut morbi aut aegritudinis deprehendere licuit mihi.

AN. Laus sit Deo. nam quia heri non redijt: dici nequit,
quibus

Ego sollicita sim rebus. sed quid hera tua, mea filia?

PH. Valet. AN. satis ne commode? PH. satis. AN. nihil
morbi est? PH. nihil

E ij

Prors

S V S A N N A

Prorsum. AN. quid Benjamin, meus nepos? PH. rectissime valet.

AN. Profecto nimis anxia fui. nam nocte illa, quæ proxima

Precessit, triste somniaui ac pene insolitum somnium.

CH. Quid somnij, mea vxor? AN. duo vetuli hirci sunt visi mihi

Perrumpere caulam filia: & capellam impetere cornibus:

Cui ego balanti cum ferrem suppetias: forte ab altero Hircorum sic lesa fui, ut oculos penè ambos amiserim. Nunc ad quam rem hoc dicam attinere somnium, non reperio.

Neq; hodie vnquam potui ad coniecturam quærendo euadere.

CH. Neq; interest multum. NAM visa nocturna ita miris modis

Ludos hominibus faciunt: pauidos animos mortalium Vanis timoribus opplent. sed dic tu mihi, quid sit, quòd gener

Nos accersi voluit. PH. nescio. CH. non frustra est, cum socerum gener,

Aut filia accersit patrem. an nullum est commissum iurgium?

PH. Cur isthoc rogitas? quando enim litem inter eos natam prius

Vnquam audiuisti? aut quando ille iuit ad te cum querimoniis?

CH.

FRISCHLINI.

CH. Nunquam ædepol: eoq; magis miror, quid sit, quid
velit gener:

Cur accersat. PH. iam propemodum scies, quid nam
siet rei.

CH. Fortasse propudij suspectam habet. AN. non arbi-
tror ædepol

Mi Chelcia: aut si habet, non dubito quin aquæ amaræ
potibus

Se liberare hac suspicione possit filia. CH. sin eam
Vitiatam dicat Virginem? AN. tum pol signa hic habeo
domi

Mea: quibus virginitatem eius intactam monstrauero.

CH. Nisi Philergus sciat, quid sit, ego coniectura haud
assequor.

AN. Obsecro te Philerge: isthoc malum vti nobis facias
palam.

PH. Malo ex ipsa resciscas filia. AN. Philerge mi, cedò:
Et dissolue ocius me. nam nimis diu animi pendeo.

PH. Profecto non est narrandi hic locus. AN. paulum
morabimur.

PH. Ite intrò: nam ambo vos expectant. CH. sequere
me coniux mea.

ACTVS QVARTI

Scena prima. Midian.

Octonarij Iambici.

E Nimuerò Midian nihil loci est segnitiei, neq;

E ij

Socore

SUSANNA

*Socordia. nam quantum ex hoc vicino intellexi modo,
Ioachimus, quem domum rediisse ait, suam uxorem
studet*

*Defendere: neq; suspicionem ullam admittit: neq; cre-
dere*

*Cuiusquam hominis criminibus animum induxit: hec
sententia est.*

*Quæ si non astu prouidetur, me aut socium pessundabit.
Neq; enim autoritate vel opibus, quam nos pollet minus.
Metus est, ne viribus simus aliquanto inferiores reis.*

*Tum autem Chelciam valde timeo, prouidum & catum
senem:*

*Cui verba dare difficile est, & quia crimen deferimus
nouum,*

*Atq; insolens, in dubium veniet nostra, procul dubio, fi-
des.*

*Nam spectatum exemplum pudicitie est & continentie
Susanna: neq; quisquam de ea facile hoc crimen suspica-
bitur.*

*Accedit ad hoc incommodum fauor nostrorum Iudi-
cum:*

*Qui sepe propter misericordiam indulgere solent reo,
Quæ actori propter inuidiam adimunt. sin eò veniat,
fides*

*Vt iureiurando obfirmanda, metuo collegam, vt malè
Substet: quamquam confido fore, vt iniuratis præstent
fidem.*

ACTVS

FRISCHLINI.
ACTVS QVARTI.
Scena II.

Sichar, Midian.

Senarij.

Merito tibi Hirame gratias ago, teq; amo:
Quod voti compotem me feceris mei:

Et nummos comparaueris: quibus ego ius
Meum obtineam. nunc huc venio: an istum senem
Midianem conspicer: eccum prehendam pallio.

MI. Quis properantem me vellicat? SI. ego sum. MI.
quid est?

SI. Redeo ad te, mi Domine, sicut heri iusseras.

MI. Vah nunc demum, vbi bonæ occasiones perierint.

Cur passus? vbi eras? SI. atqui celerius tibi

Adesse non potui. MI. vigilare oportuit:

Non in multam lucem destertere. plus obest

Negocioso, quam prodest somnus. SI. heu mihi:

Quid oportuit vigilare, qui somnum meis

Oculis hac nocte non vidi? dum enim tribus

Siclis acquirendis operando sedulam,

Prope totum curriculum pererravi oppidum.

MI. Num comparasti ergo tres siclos? SI. scilicet.

MI. Nunquid dabis pro iure mutui? SI. accipe, hem:

Lectum est: conueniet numerus, quantum petieras.

MI. Age nunc monstrabo viam: qua ius ores tuum.

E iij Tribe

S V S A N N A

Tribunum plebis nostin? SI. non hercle. MI. at domum
 Vbi habitat? SI. neutiquam. MI. faciam igitur, vt scias.
 Platea hac recta praterito sursum: Vbi
 Eo veneris macellum est: id ibi ad dexteram
 Relinquito: & per angiportum transeas.
 SI. Quò nam? MI. per angiportum: intelligis Sichar?
 SI. Intelligo: ad macellum. sic puto, dixeras.
 MI. Illud relinque ad dexteram. SI. sic dixeras.
 MI. Et angiportum transi. SI. perge: intelligo.
 MI. Vbi angiportum transieris, lata area
 In proximo patebit: in hanc curre mediam:
 Ibiq; circumspicito. SI. quid tum postea?
 MI. Vicum, quem videris longissimum, pete:
 Ac totum celeriter percurrito. SI. probe?
 MI. Vbi finem attigeris, ad sinistram vertitor.
 SI. Quomodo dixisti de longo vico oppidi?
 MI. Nimiùm stupidus, nimiùmq; obliuiosus es:
 Putan, me eandem rem dicturum centies?
 SI. De vico, quod dixti, non rectè intelligo.
 MI. In area, ad quam ex angiportu veneris
 Longissimum quem conspicias vicum oppidi,
 Eum percurrito. SI. quid dein? MI. postquam ad finem
 Perueneris, ad sinistram te conuertito. (loci
 Illinc domum videbis obuiam, rubris
 Valuis & ianua viridi, ea domus erit:
 In qua tribunus plebis habitat: qui tua
 Negotia confecta tibi reddet hac die.
 SI. Eo. MI. Vide, ne somnolentus rem geras,

Neu

FRISCHLINI.

Neu stertas. nam si tempus commodum semel
Se subterduxerit: post nunquam adipiscier
Quadrigis albis licet. SI. Eo: Vale. MI. Vale.
Amoui commodè hunc hominem: argento insuper
Emunxi incautum. nam verba sibi à me dari
Non animaduertit. sic tractare istos decet,
Qui lites querunt: & foro vti nesciunt.
Nunc ibo, vt prouisam vbi meus collega sit,
Quòd nusquam apparet. videon egressum foras?

ACTVS QVARTI

Scena tertia.

Simeon, Midian.

Senarij.

Vbi ego nunc Midianem requiram? aut qua via
Insistam? nihil est, quod malim, quàm ipsum ob-
uiam

Mibi, mea vt cum illo consilia communicem.

MI. Et mihi quidem quotidie augefcit magis

Tui audiendi desiderium & cupiditas.

SI. Sed eccum: salue mi Midian. MI. salue adepol

MI. Simeon: ecquid dormiisti commodè

Aut somniaſti hac nocte? SI. quorsum isthuc rogas?

MI. Quia inusitatum somniaui ego somnium.

SI. Quod somnium? MI: à puero quodam tenellulo

Visus sum lapidibus peti in densissima

Populi turba, & nos ambos saxis obrui.

E v

SI

S V S A N N A

SI. Malè per eas cum somnio tuo Midian.
 Sed qua cum dormiisti? SI. Vah, qua cum rogas?
 Qua cum est animo meo lubitum. SI non cum tua
 Ancilla? MI. minimè. an enim tu me adeò stipitem
 Aut truncum censes esse qui, tot fœminis
 Mihi in domo mea obuijs, cum sordida
 Seruorum amica in vno lectulo accubem:
 Quæ tibi olet stabulum & hircum & fœsibulum ma-
 rum.

Cuius ego obulo vno septem noctes non emam.
 SI. Sed vxor tua quid agit? MI. anus mea fœtida:
 Quam nuper duxi tam locupletem viduam? SI. ea
 Ipsa vt valet? MI. quid rogitas? plusquam ego volo.
 SI. Bene hercle est illam tibi valere & viuere.
 MI. Credo hercle te gaudere, si quid mihi mali est.
 SI. Omnibus amicis, quod mihi est, cupio esse idem.
 MI. Tum pol ego essem tecum spado. SI. ludos facis.
 Nam haud hoc volebam, quin tu hoc mihi respondeas
 Velim: tua vxor quid agit? MI. immortalis est:
 Viuit, victuraq; est. SI. benè hercle muncias:
 Deumq; oro, vt vitæ tuæ superstes suppetat.
 MI. Dum tecum nupta sit. SI. habeas, vt nactus
 es.

Sed scin, quid te velim? MI. sciam, vbi mihi di-
 xeris.

SI. Hic dictus est dies nostris perduellibus.

MI.

FRISCHLINI.

MI. Certò? SI. certò quidem. nam heri Susannæ dicam

Impegit Cleophas, atq; hunc indixit diem

Mulieri ac toti familiæ. MI. ah mi Simeon,

Vide, nequid committamus hodie, quod in

Nostrium caput redundet. nam Ioachimum, heri

Huc qui redijt, ut Susannæ causam asserat,

Nosti: & qui vir sit, non te clam est. SI. mi Midian

Instructa sunt mihi corde consilia omnia:

Modò tu videas accusandus ne quid sies.

MI. Ego ne? SI. etiam. MI. quamobrem? SI. quia nimis
malè

Metuo, ne deseras me: atq; in eadem ut sis

Idem sententia. MI: ridiculum est, Simeon,

Isthuc me commoneri: quasi minor mea

Res, quàm tua, agatur: si quid eueniat mali.

Quapropter neutiquam hæc res tibi neeglectui.

SI. At si inficias ibit, iurandum utriq; erit.

MI. Sit sanè. quid tum postea? SI. vah, quid rogas?

Audacia usu est nobis inuenta & dolis.

MI. Quiesce. affirmabo constanter Simeon.

SI. Si tu istam, Midian, animi firmitudinem

Nunc obtines, salui sumus. MI. quid ni obtineam?

SI. Equidem nullum ego frugi aut bonum hominem cen-
seo,

Nisi qui & bene & malè facere tenet bonum hominem,

Cui pectus sapit, ut versipellis sit, decet:

Malos

S V S A N N A

Malos ut hominum animos sic habeat cognitos:
Bonisq; sit bonus, & malis iudex malus:
Vtrumq; cum res ita tulerit: Vin amplius?
MI. Nihil. nam consilium mihi tuum perplacet:
Et mihi sententia est eadem planè. **S**I. Vide.
MI. Laudabis: sat scio. **S**I. siquidem constans eris.
MI. Næ illa illud cum malo fecit suo, non meo.
Nam mihi nemo quicquam posthac c'edat: nisi
Ego illam exemplis perdam plurimis malis.
SI. Ego faxo, haud dicat nactam, quem derideat.
Adulterij ream agam: osculatam cum altero
Dicam, amplexatam, fornicatam: atq; omnia
Confingam, quod erit mihi bonum atq; commodum.
MI. Tace sis. **S**I. quid est? **M**I. Cleopham aduenientem
conspicor:
Nisi me fallunt oculi. **S**I. certè is ipse est:
Et cum ipsa Saraias nomenclator populi,
Nec non & iudices. **M**I. quid nunc agemus? **S**I. huc
Cedemus, ad istud ostium prætory,
Atq; illic opperiemur. **M**I. modò rumpant moras.
Nam nil magis opto videre, quàm necem hostium.

A C T V S Q V A R T I

Scena IV.

Cleophas, Prætor, Iudices,
Midian, Simeon.

Oſtonarij Iambici.

Quid hoc rei esset quamobrem vos huc conuenire
iusserim? Id

FRISCHLINI.

Id dixi vobis Iudices: & vos meminisse adhuc probe
Non est dubium. IV. Commeminimus omnia nempe huius
mulierculæ

Susannæ gratia: quæ in hac habitat propè vicinia.

CL. Ea res est. IV. hanc Midian & Simeon duo collegæ
iudices

Propudij insimulant: eiusq; hodie accusabunt ipsam in
foro.

CL. Rem omnem tenetis. IV. nunc tu nostram operam
requiris iudicum,

Vt in inquirendo scelere nostrum officium præstemus tibi:
Et Veritate cognita malum tollamus ab Israël.

CL. Meministis memoriter. IV. quid ni meminimus
ea, quæ decet?

MI. Proh Iuppiter, vt tardè incedunt senes: vix ante
meridiem

Huc aduenient. SI. atate tardiores sumus omnes senes.

MI. At ego mihi reiuuenescere hodie visus sum. SI. per
somnia?

MI. Vah ludibrio me habes. CL. nunc tu Dati procurre
huc celeriter:

Et Susanna, vt statim assit cum marito Ioachimo, vide.
Nos interim hanc intremus curiam: dum veniant, se-
quimini.

IV. Ehodum Cleopha, non lictores missi sunt: qui hanc
adulteram

Vinctam adducant? CL. non. IV. cur isthuc? CL. quia
territare nolui.

MI.

S V S A N N A

MI. Siccine oportet senes ire in rebus tumultuarijs?
SI. Seruile est festinantem currere, qui senatus columen
est.

MI. At hi gradus mihi videntur cribro pollinario
Succreti: adeo subtiles sunt. SI. sic mos est ferme iudi-
cum:

Vt nemo nostrum alterius causa suos disrumpat rami-
ces.

IV. Quid vero ages, si elabatur? CL. non puto. nam
Ioachimus suam

Sese adducturum coniugem, cum socero & socru & li-
beris

Hodie promisit. IV. numnam & ille suspicatur quid
mali?

CL. Nil prorsus de sua, vt audio. IV. vide ne verba
det tibi

Imprudenti. CL. homo probus est: nihil ab illo metuen-
dum erit mali.

IV. Dum fraudulenter non agat, vt vxorem effugio li-
beret.

CL. Frustra hoc timetis Iudices: tanta est hominis fiducia:
quam in vxoris suæ innocentiam vir frugi collocat.

IV. Quid tum postea? CL. cur vi nobis agendum, vbi
vi nihil est opus?

MI. Hos iudices te pridie conduxisse huc oportuit.
Nam tarditate cocleam superant, aut corbitam in mari
Placido & tranquillo. SI. nimium tu vrges. MI. saltem
attrepidarent parum.

IV.

FRISCHLINI.

IV. Sin os tibi sublimatur. CL. tum meo id fiat periculo:
Duntaxat huic parcamus familia: ne quid sæui prius,
In quenquam statuamus, quàm causa fiat cognitio. IV.
probè.

CL. Nam summum ius summa est plerunq; iniuria. IV.
Verisimè.

Sed hoc miramur Cleopha, vnde ista viro sit confiden-
tia.

Nam Midianes aut Simeon vt propudij insimulent
quempiam

De nihilo: nobis non fit verisimile. namq; ambo senes,

Ambo sunt iudices: ambo Ioachimo bencuoli: nihil

In hac re dubitari potest. CL. præiudicia mihi haud
placent.

Nam pars altera vt itidem audiatur, ipsa ratio postulat:

Et æquitas iubet. MI. procedamus hominibus his ob-
uiam.

CL. Sed eccos obuios actores: contra tollamus gradum.

Ehem Midian salue. MI. salue adèpol. CL. Et tu bone
Simeon.

SI. Et tu bone Cleopha. MI. Et vos omnes saluete vna
iudices.

IV. Habemus gratias. sed quid agitur Midian? MI.
statur ferè

Ad hunc modum, Et cessatur strenuè? IV. cur non in-
gredimini

Hanc curiam? MI. non licet hodie. IV. quamobrem
Midian? cedo.

MI.

ISV S A N N A

MI. Quia accusatum venimus, non iudicatum maleficis.

IV. Rectè. sed ubi sunt malefici? CL. mox affuturos arbitror.

SI. Et ego, nisi me fallunt oculi, eminus venientes conspicor.

Et Datis præcurrit. CL. sic equidem iusseram. MI. tardigradi

Sunt. IV. minimè mirum: adeò impediti sunt: & puerorum gregem

Ducunt secum. nunc quod erit factu proximum: Vos iudices

Hæc occupate subsellia: ego huic puteali insideo. MI. eho tu

An non videtur peplo velata mulier? SI. imò Midian: Vix poterit conspici. MI. at ego vidende eius cupidine

Etiam num ardeo: quando potiunde illius copia non fuit.

SI. Ego larvam illi curabo detrahi. MI. queso operam des probè.

ACTVS IV. SCENA V.

Ioachimus, Susanna, Chelcias, Anna.

Octonarij & senarij mixti.

NEq; tu de signis virginitatis quicquam commemorares velim

Mea mater: neq; tu coniux de aquæ amaræ istis potibus
Quicq;

FRISCHLINI.

Quicquam. nam sicut incorruptam accepi iam olim Vir-
ginem:

Ita haec incorrumpam habui, meq; habiturum spero. Proim
Bono animo es. mea coniux bona conscientia mille testibus
Præualet. SV. ego certe, quæ mihi sum conscia, hoc certo
scio,

Neq; me fecisse turpe quicquam, mi Vir: neq; cordi meo
Quenquam esse cariorem te coniuge meo optimo viro.
Nam te maritum solum semper feci maximi: tibi
Morigera fui, ut scis rebus omnibus. IO. noui isthæc
omnia:

SV. Tibi meum animum, corpus, atq; omnem vitam con-
credidi

IO. Scio: & propterea te hortor, ut quieta sis: neq;
trepides.

SV. An vlla de me orta est vnquam querimonia? IO.
nulla per Iouam.

SV. Ego quàm fideli animo, & benigno & morigero te
erga fui

Verè memorare possim, si velim: ni te scire arbitrer.

IO. Ah quorsum isthæc? quasi tuæ fidei vnquam possim
obliuiscier?

SV. Per hanc igitur mi Vir, te dexteram oro, & pen-
genium tuum,

Per communes hos liberos obtestor te, teq; obsecro,

Ne deseras, neu me abs te segreges. IO. hem egone isthuc
queam

Conari? egone te immeritam sic periclitari? sinam?

E

Non

S V S A N N A

Non faciam? CH. haud sane Vereor si in te solo sit situm
gener:

Sed vim vt ferre queas. nam quid non audebunt filij Be-
liat?

SV. Ab mi pater, hoc ipsum est, quod me angit maximè,
licet bona

Sim conscientia suffulta, tanquam muro aheneo.

IO. Piorum perfugium omne positum est in Deo. quare
nihil

Timeo Beliales: pijs nihil nocent.

SV. Sperat quidem animus: sed quò eueniat in manu
Dei est: cui et si fido maximè: tamen

Tua quoq; me commendo & committo fidei:

Teq; oro, in hac re: adiutor mihi fies:

Te mihi patronum cupio mi vir, te patrem:

Emoriar. si non extra hanc noxam inuenta fuero.

IO. Noli metuere, vnà tecum bona & mala

Tolerabimus, AN. mihi rerum omnium est:

Quod malim, quàm me hoc falso suspicari.

SV. Quid suspicaris, mea mater? AN. ne idem tibi

Eueniat, quod Nabotho olim immeritissimo.

Nam & ille erat innocens, & ab omni culpa semotissia
mus:

Tamen inuenti sunt filij duo Beliat: qui criminis

Insimularent falsissimi: & testarentur mendacium

Periurio? IO. meliora mater de nostris sperabimus

Hostibus: vt quos aetas & conditio à tanto hoc deterres

at

Scelere

FRISCHLINI.

Scelere & flagitio? SV? ab frustra: quando in horto se
mendacium

Testaturos apertè & absq; omni rubore dixerint,

IO. Testentur: at mendacio semper præpollet Veritas.

AN. Imò Ioachime mi, haud rarò vita & salus insontiu,

In extremum discrimen ducitur, per fraudes & dolos

Vnius nequam sycophantæ. Nam quid summo euenerit

Sacerdoti Abimeleco propter Doëgi mendacia,

Id notius est, quàm vt commemorari oporteat.

Atq; adeò nunc timeo misera quorsum euadant insom-
nia.

Nam hi duo senes, duo illi sunt hirci: qui filiam meam

In horto, ceu teneram capellam adorti sunt, sat perfidè.

IO. Spes omnis in Deum reuocanda est. sed prop. remus
interim:

Nam iudices expectant: & Prætor tribunali insidet.

SV. Thamar Benjaminem meum asserua probe: & se-
quere ilicet.

ACTVS QVARTI Scena VI.

Chelcias, Simeon, Midian,
Susanna, Iudices.

Oſonarij.

F ij

Concedite

SUSANNA

Concedite ad dextram putealis vos actores duo se-
nes.

SI. Illic erimus, ubi iusseris. **CL.** tu Dati Susannam ad
latus

Sinistrum huc sistito: ceteri extra septa illinc maneat
• volo:

Nequis pedem inferat: non vocem emittat, nisi senten-
tiam

Rogatus fuerit: qui contra fecerit, ei multa quindecim
Siclorum continuo irrogabitur? **SI.** Unum te liceat prius
Monere tamen. **CL.** quid nam? **SI.** Velamen ut auferas
huius mulieri.

CL. Quamobrem? **SI.** quia videndum, sit ne ea, quam
volumus, an quæpiam

Ancillarum ab ea subornata. **CL.** haud crediderim per
Iouem.

MI. At ego iurauerim. nam mille sunt mulierum astutia:
Mille artes: quibus imponunt versipelles imprudentibus.
Nec mihi dubium est vllum: quin si detecta fronte sit,
statim

Ex ipso vultu crimen se prodat. age tu peplum ocys
Hinc amoue: ut quæ sis videamus. **SV.** ah quid mihi mo-
lestus es?

Matronam non decet aperto vultu versari in publico.
MI. Ut honesta est meretrix. an nullam subornasti in
tuum locum?

CL. Omitte ipsam: & tu Susanna peplum dimoue. nam
nihil eris

FRISCHLINI.

Inhonestior. SV. age. quando ita vis praetor, fiat quod
me iubes

CL. Nunc postquam reseratae sunt aures Iudicium: quod
commodo

Fiat publico: & inquirendo vero conducat maxime:

Agite senes: dicite palam quid criminis haec admiserit

Mulier: sed sine fraude ac dolo actionem vestram in=
tendite.

SI. Omnino. nam si vllibi apertus animus, certe hic re=
quiritur.

CL. Dic. tu ergo prior Simeon, & dic omissis Vocum
ambagibus:

More Attico. SI. dicam. sed hoc primum mihi credatis
velim,

Nihil me cuiusquam odio, nihil inuidia: sed studio rei,

Et veritatis omnia dici. CL. ita quidem fieri condecet.

SI. Hesterno igitur die, cum in Ioachimi horto per me=
ridiem

Obambularem, captaturi arborum umbras: forte ibi

Susanna haec cum duabus ancillis hortu intrat. nos procul

Ex angulo prospicimus: mirari quid comitatus velit:

Quid actura muliercula. ibi haec continuo adornat, ut
lauet:

Puellas & pedissequas remouet, ne qui essent arbitri.

Foras simul omnes prouunt: ipsa foribus obdit pesulū.

Interea dum latemus nos illic sub arbore: interuenit

Quidam adolescens forma eximia & specie bona: ut ni=
hil supra.

S V S A N N A

Nos conspiciamur eminus: obseruamus quid rei gerat.
Continuò in gremium meretricis sese recipit: manum in
sinum

Inserit: illa illum amplexari, osculari. cetera prohibet
Me vestra dignitas. Vbi verò de improvviso mulieri
Interuentum est, illicò adolescens confert se in pedes:
fugam

Ornat: per posticum elabitur: nec nos comprehendere
potuimus.

Nam adolescens ille erat valentior: quem cum prehen-
derem:

Penè exposuisset me cubito. Verùm qui nam esset scire
non

Potuius: neq; quicquã ex adultera illa veri exculpere.
Namq; diu interrogata cum esset, nihil respondere po-
tuit:

Ne gry quidem: sed muta & elinguis fuit. quid verbis
opus?

Hoc certò scitote patres Hebræi: quicquid ego dixerim.
Pro atrocitate & magnitudine rei dictum esse id minus.
Quod igitur æquum est & iustum, petimus à vobis Iu-
dices:

Vt exemplum statuatis in hac adultera: lex vti iubet:
Malumq; tollatis ab Israël: ne nobis idem accidat,
Quod olim Beniamitis: qui probrum hoc impunè re-
liquerant.

CL. Graue hoc est & memorabile flagitium: si vera di-
citis

FRISCHLINI.

SI. Neq; diuini, neq; humani quicquam mihi credatis
velim:

Si huius rei mendacem inueneritis. MI. idem & ego
loquor.

Nam qui quid hic dixit, contestor dictum id esse veris-
simè.

CL. Aequum tamen erit, vt ipsam quoq; quid dicat, quid
respondeat,

Prius audiamus. MI. frustra. nam vt mulier perfricta
frontis est:

Negabit, sat scio. CL. Videamus, quid tamen dictura sit.
Susanna, cuius probri accuseris audiuisse te puto:

Quid respondes? nam inaudirem damnare oportet ne-
minem.

Age loquere. SV. ah mi Prætor, & vos ô reuerendi iu-
dices:

Quid agam, aut quò me vertam, equidem nescio: nam
præsidia omnia,

que reorum fuerant, actor vterq; præoccupauit: & fi-
dem

Meam, meumq; pudorem suspectum fecit. Veruntamen
quia mihi conscia sum à me culpam hanc esse procul;
pauca eloquar:

Que vt vos pari æquanimitate audiatis: qua senes
duos

Audiuistis, subnixè rogo. Nam longè aliter se res habet:

S V S A N N A

MI. Hi sunt meretricum mores, ut quod sunt, nolint
videri.

SV. Principio, quod de horto dicunt, et amandatis ar-
bitris,

Id verum est, iudices: sed eò factum esse à me, quod hi se-
nes

Duo criminantur, inficias eo. nam meas ancillulas

Dimisi, ut mihi loturæ balsamum ferrent, et smigmatæ:

Neq; hominem quæquam vidi in horto, præter hos senes:

Qui quomodo clausis foribus in hortum irreperint, pol-
haud scio.

Sed si quis fortè malitia fretus sua, insidias meæ

Struxit pudicitiae: solamq; opprimere per vim aggressus
est:

Totiesq; repulsus, mala mihi ingessit multa, et multas
minas,

Nec vicit tamen: an ea culpa est nostra, an aliorum, Iu-
dices?

SI. Ni nossem causam tam probè ac benè: crederem vera
hanc loqui.

SV. Equidem si, quæ ipsos dicere in horto non puduit:
(nam facere meus

Non fuit pudor) hic commemorem, vix habituri estis
mihi fidem.

Proin taceo: nam labem istanc apud me non reperirier

Certò scio. MI. quid ais venefica? an negas te cum altero

Amplexatam, osculatam, fornicatam? SV. sic nego se-
nex.

Nam

FRISCHLINI.

Nam ista, quæ neq; facta sunt, neq; ego vnquam in me
admisi, arguis.

MI. Deum immortalem, tu adolescentem vidisse hunc
negas? SV. nego.

MI. Neq; eum te scire, qui fuerit? SV. nego. MI. non
noras? SV. enecas,

Qui me probri & dedecoris falso insimulas. MI. non te
horum pudet?

SI. Sine ipsam. nam satis dilucidè expediui hic omnia:
Vt gesta sunt: nec quicquam nunc restat, nisi vt sententijs
Damnetur Iudicium, prout merita est? CL. Patres am-
plissimi,

Quid istuc criminis fiet, quod hi senes modò deferunt.
Audistis, sed quando illi aiunt, hæc negat: amplius rem
cenfeo

Deliberandam. IV. quid deliberandum? nescim quòd fiet
Scriptum in libro legis: in ore duorum triumue testium
Est omne Verum? CL. vultim ergo vt iureiurando fidem
Obstringant hi senes? IV. quod lex iubet, id fieri est æ-
quum. MI. ab. CL. quid est?

MI. Itan paruam esse apud te mihi fidem? CL. Vin tu
me credere?

Vin quæsitum satis nobis isthuc esse? MI. haudqua-
quam volo.

CL. Num ergo per nomen Dei iurabitis & obstringetis
fidem?

MI. Si sit opus? CL. imò maximè: nam lex ita fieri iubet.

S V S A N N A

SI. Tum sanè ambo iurabimus. MI. iurabimus bona fide.

CL. At liquidò. MI. imò liquidissimè. SV. Deus nouit culpam hanc meam

Nullam esse. MI. mulier suavis: quasi tibi iurandi sit data

Necessitas. CL. quæso rem diligenter prius perpenderit.

Nam grande scelus est hominis, & flagitium atrox, per iurium.

MI. Ah quinam habemur vobis socij, ô Iudices: quorum fides

Tam lubrica & suspecta sit? SI. at ego, iudices, si quid aliud

Scirem, meam quo apud vos firmarem fidem, quàm symbolum

Iuris iurandi, pollicerer vtiq; CL. manus ergo capiti

Imponite: & conceptis verbis iurate. SI. age iurabimus.

CL: Nos duo senes, Israëlitarum iudices.

SI. & MI. Nos duo senes Israelitarum iudices.

CL. Iuramus & supremum testamur Deum.

SI. & MI. Iuramus & supremum testamur Deum.

CL. Deum cœli & terræ: inspectorem mentium

SI. & MI. Deum cœli & terræ: inspectorem mentium.

CL. Quod in horto Susannam scortari vidimus.

SI.

FRISCHLINI.

SI. & MI. Quòd in horto Susannam scortari vidi-
mus.

CL. SI fallimus, Deus nos nostrosq; per duit.

SI. & MI. SI fallimus Deus nos nostrosq; per duit.

SI. Et ego si mentiar, aut falsi quid proferam,
Non causa sit, quin fulmine ad Tartarum adigar.

MI. Et ego si fallo, terra nos è vestigio
Absorbeat: sicut Dathanen olim & Coram.

CL. Grande est hoc iuramentum vtrinq; iudices:

Non possumus contemnere. IV. quin ergò tuam

Aut potius diuinam fers è legum libro

Sententiam. CL. ita quidem factò opus est: age se-
ram,

Quemadmodum leges & ius Mosaicum iubet.

Ita enim scriptum est: si mulier concredita viro,

Intra oppidum concubuerit cum adultero:

Vterq; è porta educuntor in agrum: atq; ibi

Lapidibus obruuntor: & dicat populus

Omnis, Amen. IV. Amen, Amen. SV. O immortalis

Deus,

Testis me è innocentie: fer opem mihi

Miseræ: succurre imopi mihi in his angustijs

Nam falsò me probri insimulatam scis probe.

Te mihi testem, vindicem mihi voco:

Qui cordis humani latebras inspicis.

Què

S V S A N N A

Qui prouides omnia: & longè antè prospicis,
Quàm facta sunt. ecce moriundum est mihi hodie:
Falsi quæ accusor probri ab hisce perfidis,
Periuris & vaniloquis senibus. O Deus aspicias
Hec? ô iustitie & rectorum vindex Deus.
IV. Rapiatur ad supplicium. Vos lorarij
Quid cessatis? vincite, constringite feram:
Et vos duo testes primum in illam mittite
Lapidem: sicut præceptum est in lege Domini.
SI. Paratissimus, MI. & ego iam dudum gestio.
SV. Ah parcite quæso, dum prius viro meo
Valedicam, & orbandis nata parentibus:
Meisq; liberis suprema dem oscula.
CL. Aequum postulat: age finite eam lorarij.
Ah quàm me huius matronæ miseret, ac piget?
Vtinam Deus aliquis subito eam liberet.

ACTVS QVARTI

Scena VII.

Anna, Chelcias, Ioachimus,
Susanna, Simeon, Lorarij.

Septenarij Trochaici Catalectici.

Nulla: nulla sum: tota occidi: cor mortuum est metus
Omnia membra tremiscunt miseræ: nescio vnde
mibi auxilij,

Præsidij, aut opis nunc copiam parem. spes atq; opes
Vite meæ iacent sepultæ: sustine me Chelcia.

CH.

FRISCHLINI:

CH. Heu mihi, ubi sum? aut quid ago? quauē insisto via
miserrimus?

O tristem hunc, o luctuosum, o verē funebrem diem.

Nunc fuisse, quā esse me malim: fili ioachime ubi es?

Nam nox obuersatur oculis meis: caligo me opprimit.

IO. O dolor, supra dolores omnes: adeon esse dijs

Inuisum, aut infelicem quenquam, ut ego sum: cui tot
mala,

Et tanta subito eueniunt? vae misero mihi: vae ter mihi

Misero. Ut animus in spe atq; in timore vsq; antehac
fuit

Attentus: ita postquam adempta spes, lassus, anxius,

Cura confectus stupet? SV. o Deus tibi patris mei

Et matris decrepita, familiae q; salutem & commoda

Commendo. tu liberorum, tu familiae, tu viri

Bona tuteris: ego aliam nunc adibo patriam, aliam do-
mum.

Nam isthanc ciuitatem: isthanc vitam nunc odi pesti-
mam.

Vbi enim mores deteriores inualescunt indies:

Vbi pudicitiae fiunt insidiae: vbi mendacis,

Perfidiae, periurijs locus est: ibi si regnum mihi

Detur: non fiet cupita ciuitas. CH. heu me patrem

Infelicem & miserum: quos reseruo in casus malos?

Cur vitam mihi nō licuit dudū hanc omnem abrumperes?

SV. O mi suauissime pater, vale: ego meam innocentia-
am

Morte testabor mea. CH. heu cor mihi dolore rumpitur:

Heu

SUSANNA

Heu heu te immerentem, te innocentem has penas per-
peti.

SV. Satius est mori innocentem, quam nocentem vivere
Nam ita me coelites ament, ut liceat ex isto mihi

Immundo mundo migrare in alterum nunc seculum:

Et cum dijs eterno ævo frui: iam de paciscier

Morte velim. tuq; adeo mater dulcissima vale, vale

Mater mea: quæ me longè aliter educasti, quam senes

Hi periuri insimulant. AN. heu me miseram: miserior
nec est,

Nec fuit, nec erit mulier, quam ego sum: Thamar, age
sustine:

Tenebræ oboriuntur. SV. mi vir, mea vita quondam,
mea salus,

Mi marite, mi ioachime vale: tibi nostros liberos

Commendo patri: tu columen familiae. IO. hei mihi, hei
mihi.

Non discedam abs te, siquidem licet. SV. vale. IO. mori
lubet

Tecum: ut idem nos tumulus tegat: sicut quoq; nos torus

Idem habuit. SV. nolo equidem. sed volo te superstite mihi

Et communes hos tueri liberos: hanc paruulam

Susannam, hanc Rebecculam. ô vos liberi tenelluli,

Quam me nunc vestri miseret: qui mellita matercula

Vestra, sine mea, sine vestra apte culpa omni orbamini:

Cedò Thamar meum mihi Benjaminem filium: sine

Postremò complectar, osculer atq; basier. IO. hei mihi:

Medius disrumpor: perij, interij, occidi. SI. Lorarij

Quid

FRISCHLINI.

Quid cessatis? Vos inquam crassis auribus, hem quid
moramini? (ueneris

LO. Expecta parum. Vbi tu olim in manus nostras per-

Properabis? Vtiq; celeri? SI. quid ais verbero? LO. nihil

SI. Vin colaphum tibi impingam. LO. nolo. SI. quis
ergo pergitis:

SV. Coelum superum & inferum salue & simul Vale:
hunc diem

Postremum video. ite vos domum parentes optimis

Tuq; Vir carissime: liber ite, Deumq; pro mea

Anima, ne deficiat in morte, implorate supplices.

ACTVS QVINTI SCENA

prima Daniel, Simeon, Midian.

Egon isthuc perpetiar: Vt quæ sit innocens

Et insons, atq; immerita, morte concidat?

Mori ipsemet malim: heus tu, tibi dico, tibi:

Manum abstine mastigia. SI. quid vis tibi puer?

Quid clamitas? DA. Susannam volo mihi liberam.

SI. Quid liberam? quæ iudicium sententijs

Ad mortem damnata est? DA. malè damnata est: malè

Inquam SI. quamobrem? DA. quia falsi rea criminis.

SI. Quid ais audacule? caue cedere ferulis.

DA. At tu caue, ne falsi testimonijs

Pœnam subeas. SI. pergite, pergite Lorarij.

DA. Nequaquam pergetis, nisi manus sanguine

Innoxio vultis contaminari.

MI. Atqui propudij conuicta est hæc femina.

DA. Falsi, ficti, Vani MI. at verbis dedimus fidem.

DA.

SUSANNA

DA. Perfidiā maximā? MI. iurauimus insuper
 Iuramentum firmissimum? DA. periurium.
 MI. Audaciā vide Simeon: Vide obsecro
 Pueri impudentiā? SI. ferulas quis afferat
 Huc illicò, vt temeritatis pœnam luat.
 DA. Manum abſtine: & mecum in ius ambula ſenex.
 SI. In ius? puer ſuauis. DA. ita loquor ſilicernium.
 SI. Iudiciū eadem de cauſa non redditur.
 DA. Si rectè iudicata ſit: ſed vos malè
 Damnaſtis. MI. cur tu immeritò accuſas nos ſeneſ?
 Neſcin maiores natu quòd reuererier
 Decet? DA. eos. qui probi ſunt, qui frugi ſeneſ;
 At ſccleratos & flagitioſos haud decet
 Reuererier? MI. quid mirum Simeon ſi idem
 Huic eueniat, quod pueris Eliſeum patrem
 Aſpernantibus, & riſu ſubſannantibus?
 DA. O Canaæ progenies: longè vos moribus
 Eliſæ diſſidetis? SI. an hæc ferenda ſunt?
 Manum iniiciamus ei: quid ſtamus? DA. fuga
 Et clamore mihi eſt opus: omittite me ocuſo.

ACTVS QVINTI,
 Scena ſecunda.

Cleophas, Iudices, Daniel, Simeon.

Oſtonarij Iambici

Quid hic clamoris oritur Iudices? IV. puer eſt, qui
 clamat:

Atq;

FRISCHLINI:

Atq; ad nos accurrit properè. CL. quid vis tibi mi pueri
rule?

DA. Patres, ego protestor me in huius sanguinem nullo
modo

Consentire. CL. Eho cuius sanguinem? DA. Susannæ
innocentiæ.

CL. Innocentiæ? quamobrem? DA. quia falsi criminis, ipsa
innocens,

Accusata est. CL. isthuc ne dixeris. DA. vi conscius
siam,

Nolim isthuc dicere. IV. qui tu aut vnde scias: qui vix
decennis es.

DA. Aetatem ne despiciate meam: nam cani puerorum in
animis

Nascuntur, non in capite: & saepe delirant viri senes.

Sed agite, quemuis mihi date arbitrum: nisi ego mendacij

Et perfidiæ hos ambos senes aperte iam conuicero:

Non dico causam, quin quòd merita sit, ferat. SI. proh

Iuppiter

Quid hoc negocij? vltin auscultare puero senes?

CL. Lubet audire. quid enim prohibet auscultare puero
senes?

Si vera memorastis prius, magis elucescet Veritas:

Sin falsa, vestro memorastis periculo. DA. seiungite

Ambos, atq; alterum huc sistite: vt examinem probe: al-

terum

Abducite. CL. Simeon mane: vos Midianem seducite.

Tu verò, cui senatus iam conceditur diuinitus,

SUSANNA

Age in fide tribunali huic: & tuam nobis sententiam
Explana. DA. Ita faciam. CL. sed nomen quod sit tibi
puer, prius

Memora mihi. DA. nomen est mihi Daniel. CL: atq;
hoc nomen placet.

SI. Proh Deū atq; hominum fidem, quid isthuc? DA.
ellum, confidens, catus:

Vbi faciem videas, videtur esse quantiuis pretii:
Tristis seueritas inest in vultu, atq; in verbis fides:
Si respicias animum: plenus erit fraudumq; ac omnis
doli.

Verum heus tu, si Susannam fornicari vidisti: cedo
Vbi videris? SI. in horto sub arbore. DA. quam ar-
bore? dic arborem.

SI. Quid arborem? videlicet. DA. ehem quid taces?
SI. perij hercule.

Nam perdidisti nomen. quasi non norim, tentatum me ad
dovenis.

DA. Si meministi, dic mihi. SI. Lentiscus est. DA. quid
dixti bone senex?

SI. Lentiscus est. DA. mentiris in caput tuum, e gula
tua,

Veterator nequissime, dolorum ac fraudum plenissime.
Atq; en, periisti iam nunc illico. nam Deus ille arbiter
Mortalium, qui renes scrutatur, tuas sycophantias
In lucem proferet: ut omnia tua probra fiant propa-
lam.

Multas

FRISCHLINI.

Multas damnasti insontes haecenus: fontes Venia tua
Dignatus es: leges precio fixas, refixisti precio:
Torsisti iura, extorsisti pecunias: quin insuper
Vitiasti virgines: probis matronis insidiatus es.
Merito igitur & iure optimo poenas dabis. namq; an-
gelus

Domini te cum tua Lentisco, haud lento puniturus est
Supplicio: cumq; his omnibus tuis perdet mendacijs.
Abscede iam nunc: & sententiam, quam feret in te Deus,
Expecta. vos Veteratorem alterum, nequam hominem
adducite.

ACTVS QVINTI, Scena tertia.

Sichar, Midian, Daniel, Cleophas,
Simeon,

Octonarij & senarij.

Defessus sum ambulando: vt te scelesti Midian cum
tua

Monstratione magnus perdat Iuppiter exemplis malis:
Perreptavi vsq; omne oppidum: Veni ad macellum
huius loci.

Ad angiportum, ad arcam, ad vicum oppidi longissimum.
Quò non? Vbicunq; hominem offendo obuium: rogitò,
quibus locis

¶ ¶

Trij

S V S A N N A

Tribunus plebis habitet: Vbi domus illa, quae Valuis rui-
bris

Et ostio sit viridi: nunc redeo sicubi senem
Istum videam. sed hoc quid est? quis huc vinctus pro-
ducitur

MI. Quò rapitis me scelesti? SI. iste quidem Midian
est: proh Iuppiter

Quid hoc rei? Cur vinctus trahitur? DA. sistite illum
huc ad puteal.

SI. Sequar in portam, vt quid sit, penitus cognoscam

DA. progredere huc senex,

Lepidum caput, columen senatus, praesidium populi.

MI. quid hoc

Rei: num tu puer regnum hoc loco obtines: soli vt tibi

Liceat eadem de causa bis iudicium adipiscier?

DA. Videte iudices, ingentem hominis confidentiam?

Num cogitat, quid dicat: quid uè roganti dicturus mihi?

Num facti pœnitet? sed heus tu, responde, quòd te rogo.

MI. Hè m iudices, num puero demandastis, quod vestri
hic erat

Officij? quò tandem recedet ordinis huius dignitas?

CL. Omitte nunc ista Midian, & puero responde quod
rogat,

Nam sic vt fiat, visum est mihi praetori & huic senatui.

IV. Certè è vultu huius pueri aliquid apparet fatidici
hominis.

DA. Age tu Midian, primùm hoc abs te bona cum
gratia expeto:

Si

FRISCHLINI:

Si tibi placere potis es, ut mihi vel tandem respondeas:

An tu Susannam à te visam scortari? MI. cho tun negas?

DA. Nego, MI. negas? DA. nego maximè. sed respon-
de mihi, quod rogo:

Vidistin, an de auditu nuncias? MI. egomet vidi meis

Oculis. DA. non vidisti, MI. agedum ergo volo scire
ex te puerule:

Vtrum quòd vidi, viderim, an tu facias, ut non viderim:

Nam ego quidem ambos meos oculos habeo, non rogo
utendos foris.

SI. Mirum ni propudij falsò innocentem aliquam insinu-
la uerit.

DA. O Canaæ progenies, venustas & formæ elegantia

Te decepit: tua tibi cupiditas mentem euertit malam.

Ita verò agebatis cum filiabus Israëliticis:

Quæ præ metu in vestrum congressum veniebant, vos
improbi

Hirci, sed non & hæc Iudæ progenies vestram malitiam

Perferre, nec morem vestræ gerere voluit libidini:

Si. Profecto sic est, nam ego & Hiramus sæpius exper-
ti sumus.

MI. Non est ita, dicis puer: facis nobis iniuriam.

Quis enim credat senem decrepitem nunc amanti dare
operam?

DA. Meritò certè vacuum esse isthac ætate te noxis
debet.

Sed age, si vidisti: dic vbi nam videris? MI. sub arbore.

DA. Quanam arbore? dic mihi nomen arboris. MI. di-
cam: sub iliceo

G ij DA.

S V S A N N A

DA. Quanam? MI. sub Ilice. DA. ilicet te perdit nunc
Vindex Deus.

Nam collega ille tuus Lentiscum dixit: tu Verò Ilicem
Probè ergo mentire in caput tuum, Vterator pessime.
Ecce angelus Domini te subuertit cum mendacijs tuis.

CL. Deum immortalem, hominum fidem, quid audio?
mendacium

Testati sunt ambo senes: periuri & perfidi senes.

Quid meritos censetis, mei Vos iudices ambò? IV. cru=
cem,

Necem, & quo falsi testes digni sunt, supplicium lapi=
deum.

CL. Reducite nunc huc alterum: vt iustam audiat sen=
tentiam.

SI. O iudices magnam accepi ego ab hoc Midiane in=
iuriam.

CL. Quam iniuriam? SI. dicam: heri conueni ipsum
questus de mutuo

Non reddito ab eo, qui iam dudum reddere debuit: ro=
go

Vt in meo me iure pro virili & ratione officij

Adiutet: respondit sine tribus siclis mihi nil prosum
opis

Affere posse. hodie cum siclos, quos magnis sudori=
bus

Hinc inde corrogavi, apporto: bonus senex accepta ea
Pecunia

FRISCHLINI.

Pecunia mihi, verba dedit, os subleuit ponitissime.

CL. Facinus indignum per Iouam. SI. tum autem col-
lega Simeon.

CL. Quid is designauit? SI. filium habet, qui Hiram
cuius mei

Et popularis cognatam vitiauit: quam contumeliam

Cum queritaretur Midiani isti, vitiatam ille virginem

Ad se accersitam oppressit denuo. CL. ô flagitium, ô
scelus.

Digni ambo, in quibus exemplum statuatur iustitiæ. SIM.
quò rapis?

Quò me protrudis cubito? DA. huc sistite, vt iudicis sen-
tentiam

Accipiat. CL. Si quis falsum dixerit olim testimonium:
Aduersus fratrem aut proximum suum: malum, quod
alteri

Inferre cogitauit, ipse ferat. oculus tuus, ô bone

Iudex, nulli perfidiæ parcito, nulli periurio.

Anima pro anima, oculus pro oculo, pro dente dens, pes
pro pede.

Maledictus omnis qui falsum protulerit testimonium:

Et dicat omnis populus Amen. IV. Amen. DA. Amen.

SIC. Amen, Amen.

CL. Anima eius deleatur è populo Dei: dicatq; popu-
lus

SUSANNA

Omnia Amen. IV. Amen. DA. Amen. SIC. Amen. SIM.
Ab parcite quaeso etati meae,

Que grandior est. DA. cur tu quaeso Susannae non peccaveras,

Que iunior est? SI. aspiciate hos canos senis octuagenarij.

DA. Cur tu senex non innocentiam Susannae aspexeris?
SIC. Curram curriculum, ut Hiramum compleam improviso gaudio.

SIM. At generis & familiae saltem rationem habeatis meae.

DA. Qui sunt bono genere pronati, si sunt ingenio malo,

Suaapte culpa ingenium turpant: genus ex genere capiunt.

MI. Ab parcite quaeso mihi, bene de Republica merito seni.

DA. Quid hoc? an tu, ubi quid libitum fuerit tibi, pro libito feceris:

Neque huius sis veritus foeminae primariae, o Canaee genus,

Quin tu nouo modo ei faceres insignem contumeliam:

Venias nunc precibus lutum peccatum tuum? ecquid te pudet?

Turpe est senem in noxa esse: turpe culpam deprecari.

SI. Vamifero mihi, quanta spe decidi? CL. Vincula nunc demitte

Matronae huic innocenti: & liberam dimittite ocyus:

Hos

FRISCHLINI

Hos autem perfidos in illius locum submitte:

Vincite, rapite, quadrupedes constringite. SI. hei mihi
MI. Væ mihi.

DA. Ego Susannam comitabor: Vos valete interea iudices.

IV. Vale optima indolis puer, Deus tibi salutaria

Det ingenij, & pietatis incrementa. CL. Vale mi Dani-
iel:

Dominus tecum: qui studia & vitam moresq; tuos dirigat.

Profecto verum est, quod dici solet, Deum laudes suas

Perficere ore infantum, & puerorum voce, adhuc la-
stantium.

Sed quis vestrum putasset iudices tam perfidos senes

Esse hos collegas? IV. nemo equidem nostrum. sed qui
reperit Deus

Nocentes, iustum agnoscere debemus piorum vindicem:

GL. Sic est. IV. eamus nunc domum: quia agendum
nihil restat aliud.

CL. Eamus omnes: & Deo agamus gratias, quod sane
guine

Innoxio & immerenti nostras non foedauimus manus

ACTVS QVINTI,

Scena quarta.

Lorarij, Simeon, Midian.

Octonarij Iambici.

G V

Quod

SUSANNA

Quid restitas edentule? perge. **SI.** ah commiserescas te mei.

LO. In periuros nulla est miseratio. quin tandem pergitis.

Itte ocyus, aut flagris ad supplicium isthinc abripiemini.

MI. O vos senes & iuvenes exemplo meo sacram fidem Seruare, & vera dicere per omnem vitam consuescite.

SI. O pueri à sacrilegis vagisq; iam deinceps libidinum Furoribus abstinete. nam quæ merces detur amoribus

Lenonijs, nostro exemplo videbitis. **SI.** ô miserum diem,

O infaustum. **MI.** ô lucem maledictam, in qua natus fui miser.

SI. O execrandum hominem, qui patri dixit, natum me sibi

Filium: **LO.** agite ignavi, hirci vetuli: pergite ocyus, ocyus.

ACTVS QVINTI

Scena Quinta.

Susanna, Daniel.

Octonarij Iambici & Senarij duo.

Supreme Deus, spectator humanarum mentiu Deus, Spem insperatam quoniam obtulisti hanc mihi, merito grates ago.

Nam ex Orco in vitam me reuocasti, ope huius pueri paruuli:

Et innocentiam meam testatus es. tibi laus, tibi

Decus

FRISCHLINI.

Decus immortale tibi honor sempiternus. DA. meritū
equidem Deo

Magnas habere atq; agere gratias æquum est: quando
omnia

Hæc euenere nobis adeò prosperè & feliciter.

SV. O Daniel, Daniel, quid ego nunc te laudem? sal
certò scio,

Nunquam ita magnificè quicquam dicam: id virtus quin
superet tua.

DA. Deo acceptum referre decet, quicquid gestum est
bene, haud mihi.

SV. O Daniel, vt ego posthac semper tibi, quod poterò
& quæ voles,

Faciam & dicam. DA. benignè dicis mater. SV. sic me
ritum est tuum.

DA. Imò non hoc meum est, sed ipsius optimi meritum
Dei:

Cui gratias ago, quòd tuæ innocentiae testis fuit

Tam locuples. SV. equidem vix sum apud me: ita com
motus animus est metu.

Spe, gaudio, mirando hoc tanto, tam repentino bono.

Sed vbi maritus nunc est? vbi parentes? vbi mei liberi?

Eamus ocysus intrò: vt hunc metum, in quo nunc sum
illicet

Adimamus, atq; tristes animos expleamus gaudio.

DA. Eamus omnes. Vos valete spectatores optimi:

Et si vobis Susannæ castitas, Danielisq; pietas

Placuit: claro signo actori plausum dato

F I N I S.

FRISCHLINVS LECTO.
ori salutem.

Cum sequentes pagellæ essent vacaturæ: Typogra-
phus aliquid à me supplementi petiuit. Itaq; hæc
Epigrammata ex quarto meorum librorum, quos manus
scriptos domi seruo, illi lubens concessi. Tu ut boni
consulas, etiam atq; etiam rogo. Vale.

P. MELISSO SCHEDIO.
P. L. Viro equestri, amico suo.

Detractis geminis Frislinum Saxo pœtam
Nominat: est homini mollior ille sonus.
Me Frischilinum vult Musa vocare Me-
lissi:

Penset ut acceptum syllaba quarta malum.
Est, qui Freschlinum stolido me nominat ore:
Ceu dederint nomen Aristophanis.
Contigit hoc ipsum diuino forte Maroni:
Cui stirps Virgilij nomen auita dedit.
Vergilium plebes tamen ipsum stulta vocauit:
Sicut Freschlinum me malè sana vocat.
Frischlino, mihi, non Freschlino nomen auitum est:
Hoc me Teutonici sanguinis esse probat.
Cecropia dices Hygiænum voce: Latina,
Si vis, me poteris dicere Vegetium.
Mens tamen est nobis, nomen retinere paternum:

VI

Vt me Germāni stemmatis esse probem.
Hoc tritauus nobis Bernhardus nomine vixit:
Hoc atauus nomine Ianus erat.
Hoc proauus quondam Henricus cognomine vixit.
Hoc mihi Ioannes nomine vixit auus.
Militie iurata manus, pia fulcrum senatus:
Legatiq; ducum, signiferiq; ducum.
Nec meus eximia Phœbi præsignis ab arte,
Alierius voluit nominis esse pater.
Nec tu duriciem metuas: cum γλιχορὰ pelasgi;
Dicant, & τῶσκαλον Tuscula quæ Latij.
Si tamen inserta vocali aug. bis: id oro
Carminis vt facias conditione tui.
Quid tamen interea de me promittere possis,
Accipito verbis, noster amice, tribus:
Siue ego Frischlinus Frischlinus vè vocabor:
Paule Melisse, tuus semper amicus ero.

AD NEORINVM.

Scuta virum & galeæ teretes, cristæq; comantes:
Virtutis comites, non Opis esse solent.
Præmia virtutum, non sunt monumenta crumenæ:
Non opibus merces competit ista datis.
Diuitie pereunt: virtus, & gloria rerum
Casurum nullo tempore nomen habent.
Quòd si nemo potest insignia & arma mereri,
Ni cui sunt arces, oppida, rura, domus:
Claudere debebunt galeas, scutisq; carere:
Quotquot in hoc celsis arcibus orbearent.

AD

AD PONTICVM.

Si mihi Thersites pater est, quod Pontice non est:
Me Velle Æacida noueris esse parem.
At te Thersite similem produxit Achilles:
Pontice dic nostrum, dic vter est melior?
Stirpe quidem modica, sed sunt sine labe parentes:
Quid premis vsq; meum stemma, crepasq; tuum?
Maiorum primus quisquis fuit ille tuorum:
Aut pastor, aut quod dicere nolo, fuit.

IN MALEDICVM.

Cum Meliore meo qui me committere tentas:
Quid non audebis vir violente loqui?
Te fingente nefas Patroclum odisset Achilles:
Dauidem Ionathæ destituisset amor?
Tu vel Ledæos poteras disiungere fratres:
Tu Niso Euryalum dissociare suo.
Hoc tibi pro merito Nemesis diuina rependat:
Nemo fidem vt verbis possit habere tuis.

AD RONGILIANVM.

Obiis obscuram mihi, rus natale, Balingam:
Teq; ais è celsa ducere rupe genus.
Si patria opprobrio est mihi tellus: quæ tamen haud est:
Tu patriæ ne sis Rongiliane caue.

AD STÆNICVM.

Si tuus hoc genitor non nobilis orbe fuisset:
Nobilis ab quo tu iure futurus eras?

Nam

Nam neq; te ingenium, neq; Diuida dexter a bello,
Nec tua te virtus nobilitare potest.
Quòd si nobilitat mea me doctrina, libriq;
Quos Dux, quos Princeps, Caesar & ipse legit:
Nunc cedò, si probus es, cedò vter sit, Stenice nostrum
Nobilior: nostrum, dic, vter est probior?

F I N I S.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to fading and bleed-through.

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is faint and difficult to decipher, but appears to be organized into several lines. Some legible fragments include "Hof. u." and "auf".

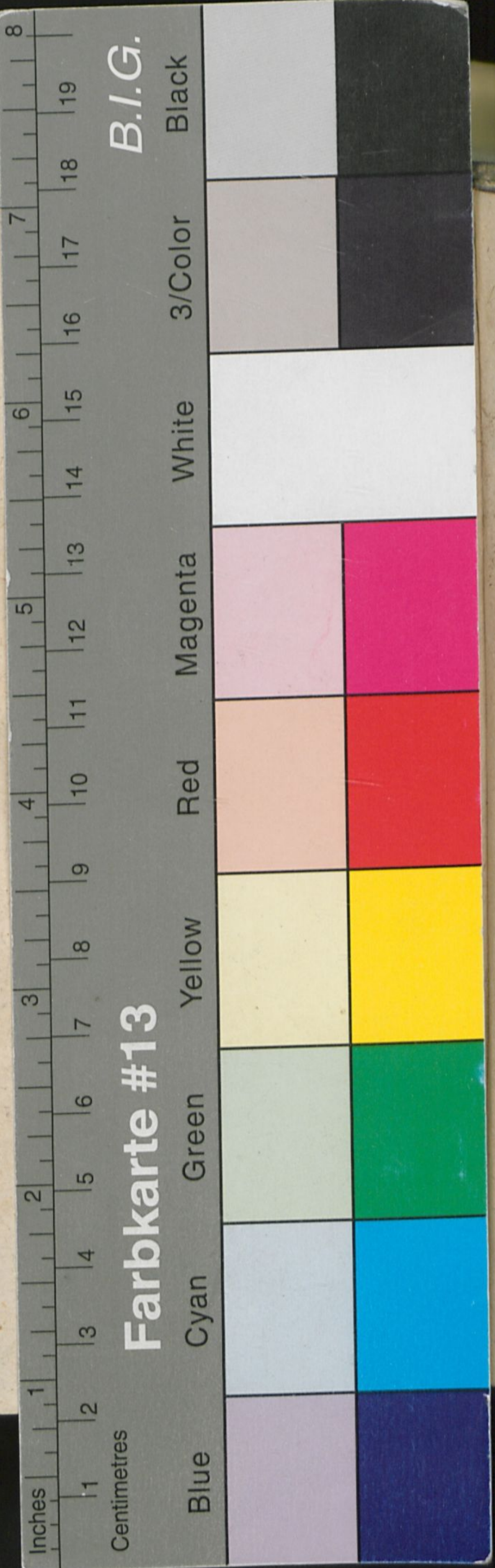

194812

(+2070092)

AR
FRISCH
Eig

Sufanna,
COMOEDIA
NOVA, SACRA ET LECTV
IVCVNDA ATQVE VTI-
lis: in qua fæminei pudoris ex-
emplum proponitur:

scripta à
NICODEMO FRISCHLINO,
Poëta Coronato, Com. Palat. Caf.

Apud Alexandrum Hockium, 1583.

